

M. Dombrowska

Vertė K. A.

Kunigas Pilypas

Pirmenyšis kunigas, kuris mirė prieš Pilypo atvažiavimą, prieš pabaigą tiek suseno ir sukaršo, kad bažnyčios sargas beveik už jį pamaldas atlikdavo ir duodavo šlubą. Kaip gi kiti taip tai galima pavadinti, jei visi matė, kaip paskutinius šlubus duodant senas kunigas tik stenėjo ant lazdos pasirėmęs, kuomet Antanas, pagal priimtą tvarką, jaunavežiams ant rankų uždėjo išsiuvinėtą kunigo ornatą!

Tik vieną dalyką senas klebonas sugebėjo tinkamai atlikti, — plėsti nuo parapijonų dviskuras už visokių patarnavimų. Tiesa, visi žinojo, kad plėšia jo gėspadinė, kuri tuo metu stengėsi šį tą atidėti juodai dienai. Prieš kunigo mirtį daėjo iki to, kad ji pati vesdavo derybas dėl krikštynų, šliubų ir laidijimo, priegtam plėsdavo žmones be mielasirdystės ir gėdos. Bet ar kunigas, ar jo gėspadinė buvo gobšavimo priežastimi, — galų gale tai buvo nesvarbu, ir parapijonai rugojo ant kunigo. Kada atvyko jaunas kunigas ir kartu su juo žila ir gerasirdė teta, ir kada, be to kunigui už patarnavimą pradėjo mokėti kaip ir senais laikais, kiek kas gali, tai visi apsidžiaugė. Antanas jau nebeturėjo tos reikšmės, kaip prie senojo kunigo; bet norėdamas įtikti naujam klebonui, jis prie kiekvienos progos pasakojo Pilypui viską, ką apie jį pasakojo gero.

Tačiau ir pats kunigas matė pakankamai pavyzdžių, kurie aiškiai liudijo apie jo reikšmę parapijoje. Dažnai vakarais, kaka neturėdavo kitokio užsiėmimo, jis pradėdavo skaityti savo nuopelnus, — mėgo jais gerėtis.

Kartą, pavyzdžiui, žiemos metu atėjo pas jį iš Pamento neturtingas žmogus, kaimo darbininkas, ir kaipo didelės malonės paprašė per Antaną, kad jam būtų leista išpažintį atlikti.

Iš pradžių Pilypas nenorėjo eiti. Lauke snigo, putė šiurpus vėjas, ir bendrai tai nebuvo išpažinties laikas.

Bet, ant galo, jis sutiko padaryti tą malonę, ir vėliau dėliai to nesigailėjo. Reikalas buvo rimtas.

Mažai apšviestojo bažnyčioje kaimiečio šešėlis šiuravo. Jis virsdavo dvilypis ir labai didelis. Kaimietis taip tvirtai sugriebė Pilypo kojas, kad beveik nepakėlė jį, nors kunigas buvo tikras milžinas. Padaręs tai, jis pradėjo prašyti kunigo atleidimo už savo drąsą. O puskui, prie konfesionalo, kuris nuo senumo siubavo ir gurgždėjo, pasgindamas aidą tuščioj bažnyčioje, jis papasakojo savo reikalą.

Turėjo jis žmoną. Gyveno su ja blogai, taip blogai, kad galų gale pametė ją, pripuolamai susipažinęs su viena mergina. Tada tik jis patyręs, kad žemė yra tokia laimė, apie kurią pirma jis nei sapne nesapnuodavo. Gyveno jis su ja nors ir be bažnyčios palaiminimo, bet pavyzdžiai. Susilaukė ir vaikų. Vienok gyvenimas yra gyvenimas, o nuodėmė pasilieka nuodėme. Seniai jau juodu norėję kaip nors apsisvalyti nuo tos nuodėmės; daug galvoję, kaip pirmąsias vedybas padaryti neįvykusiomis, kaip tai kito luomo žmonės daro miestuose. Ir kada tuo laiku į parapiją, — kaip klebonui žinoma, — atvyko misionieriai, abu nuėjo atlikti išpažintį ir prašyti pagalbos tame reikale: gal konsistorijose ir pas aukštus vys-

kopus galima kas nors pada- ryti. Vienok tėvai misionieriai ant jų užsistovino, nuodėmių atleidimo nedavė, uždėjo sunkią epitimiją, paliepė su Pelase išsiskirti ir grįžti prie pirmosios žmonos. Maža to, prigrasino, kad Dievas visą kaimą nubaus už tą baisią nuodėmę. Jie vis dar vilkino, nes išsiskirti buvo tas pats, ką peilį į širdį smeigti.

—Bet nuo to laiko, — prisipažino kaimietis iš Pamento, — tiesiog mums nėra gyvenimo šiame pasaulyje.

—Ir nuo žmonių turime daug pakelti, — prisipažino jis toliau. —Kol nebuvo išneštas nuosprendis, tai dar buvo galima kentėti, o kai tapo Dievo tarno nuosprendis paskeltas, tai tuoj visi pradėjo reikalauti, kad mes ką nors su savim padarytumėme. Ant galo, sakau aš, eisiu pas kleboną ir ką jis pasakys, tai bus šventa. Ir jeigu jis palieps daryti tą pat, ką liepė tėvai misionieriai, tai mes priimsime ir tą nuosprendį. O dabar aš gailiuosi už savo nuodėmes, gailiuosi, kad iš pat pradžių nepadariau taip, kaip buvo liepta.

Nuosėdingas kaimietis visa tai šniždėjo kunigui į pat ausį ir savo kvėpavimu šildė jo veidą. Nuo to kvėpavimo net veidas apsisrašojo.

Kunigas Pilypas pridengė ranka veidą ir negalima pasakyti, kad būtų klausęs kaimiečio išpažintį be abejojimo. Retai kaimo parapijonai pas jį atėdavo su tokiais sunkiais nusidėjimais. Gaila jam buvo to nusidėjėlio prieš Dievo įstatymus, kuris dabar prieš jį stovėjo ant kelių ir dejavo. Bet greit susigriebęs, kunigas atsiminė apie Dievo įstatymų neklaidingumą tokiuose atsitikimuose, atsiminė apie savo brolius Kristų — kunigus iš misijos, su kuriais jis negalėjo nesutikti, ir patvirtino jų nuosprendį.

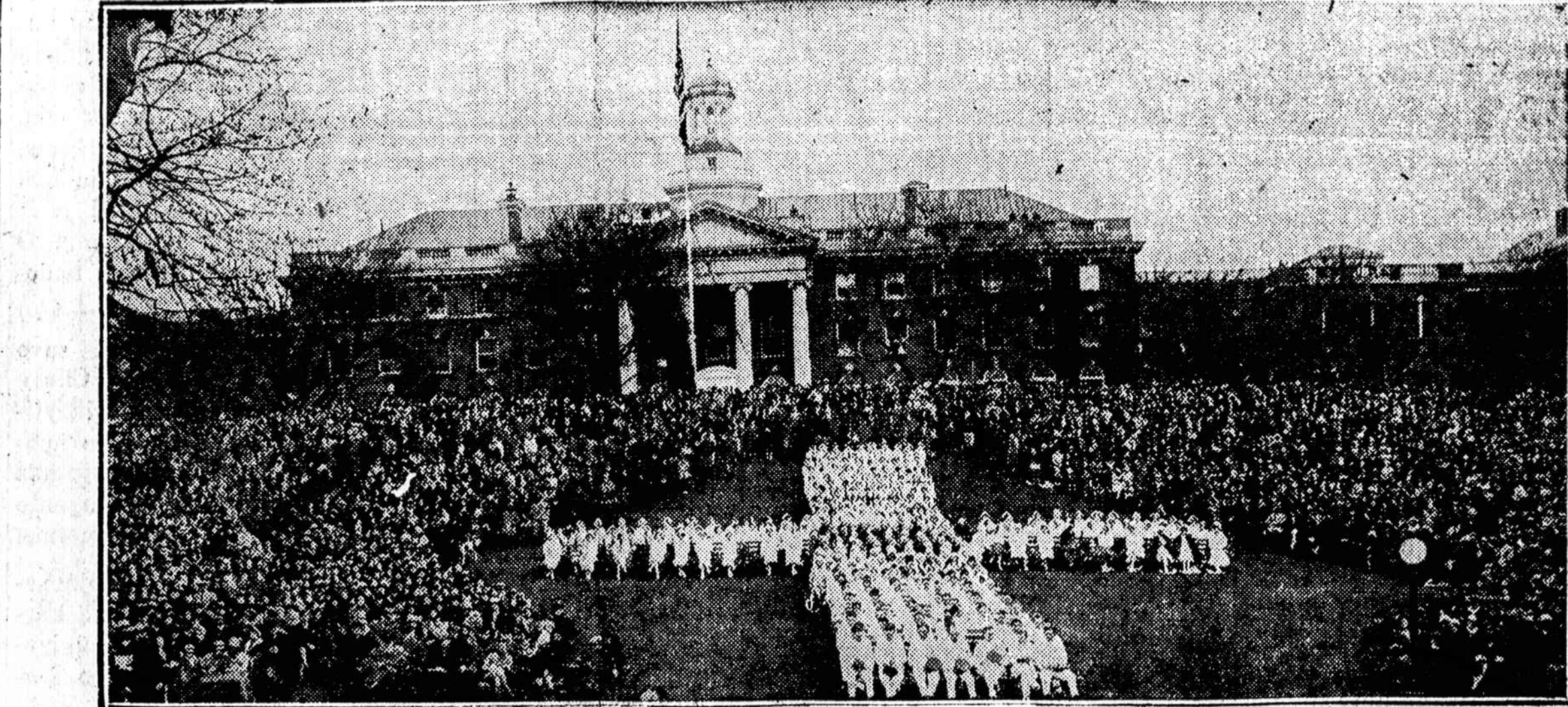
Kaimietis karštai pabučiavo kunigui į ranką, tarsi norėdamas tuo parodyti, kad suprato ir yra dėkingas už tokį rustų nuosprendį. Mėnesiui praėjus jis sugrįžo pranešti, kad uždėta epitimija pilnai išpildė, gavęs nuodėmių atleidimą, padėjo Dievui ir klebonui už tai, kad nuo jo nuėmė tos sunkios nuodėmės našta.

Kiti kasdienio gyvenimo įvykiai visai nustelbė tą atsitikimą su kaimiečiu. Vienok pėdasakas visgi pasiliko Pilypo širdyje. Kunigas pradėjo suprasti, jog jis gali daryti didelės itakos į žmonių gyvenimą.

Bet juo labiau jis jautėsi esąs vietoj laike pildymo bažnytinio apeigų, tuo labiau jis paskui traukė prie kitiškos gyvenimo, prie gyvenimo parastų žmonių.

Po mišių ar atlikimo kitokių bažnytinių pareigų pas kunigą gimdavo noras savo liuosą laiką praleisti kaip tinkamas. Jeigu jis sąžiningai ir prideramai savo pareigas eina, tai kodėl laikas nuo laiko jis negali į pasilinksinti? Juk kitų profesijų žmonėms niekas nedraudžia linksmintis.

Kunigas pradėjo lankytis pas žmones; iš pradžių dalyvaudavo tik krikštynose, vedybose arba šiaip didelėse šeimyninėse iškilmėse. Paskui pradėjo eiti ten, kur tik jį kvietė. O kvietė jį gana dažnai, nes parapijoje buvo daug tokių žmonių, kurie laikė už didelę garbę, jei juos kunigas aplankydavo. Priegtam kunigas buvo jaunas, gražus vyras. Su juo buvo malonu laikas praleisti, nes jis mėgdavo pa-

„Baltas kryžius“. — Raudonojo Kryžiaus daktarai ir gailestingos sesers per apeigas. Walter Reed ligoninė, Washington. Vėlykų rytą.

juokauti ir pasikalbėti. Žodžiu, kompanijoj jis užmiršdavo savo kunigišką stoną.

Kartais, kai kunigas Pilypas nusivilkdavo kasdieninį padėvę, sutoną, kad prieš darant koki nors vizitą užsivilkti naują su šilkiniais sagužiais, ir jo galvą pradėdavo skverbtis mintis: jeigu jis jau jaučia dvasišką pašaukimą, tai ar jis neprivalo save stiprinti maldomis, vienu, dvasiškais apdumojimais ir darbu? Sugalvojo jis net sau atitinkamą darbą, — pradėjo šv. Petro bažnyčios istoriją. Ant stalo padėjo daug batų popierio ir išsirašė reikalingų knygų.

Bet kiekvieną kartą, kai tokio upo pagautas, jis atsisakydavo nuo pakvietimo ir pasilikdavo namie, jam pasidarydavo neįmanoma nuobodu. Vakara pradėdavo besikrimsdamas ir besigailėdamas, kad nepriėmė pakvietimo, o „sekamą dieną“ eidavo į bažnyčia, tarsi kokią bausmę atlikti. Visa tai pasibaigė tuo, kad jis paliovė kreipėsi dėmesi į savo sąžinės graužimą. Kadą tik jam užsimanydavo eiti pas žmones, jis ir eidavo. Dažnai eidavo ir be pakvietimo, jeigu tik žinodavo, kad ten galima gauti pavalgyti, išsigerti, pajaukauti ir kortomis palašyti. Vieniame ar kitame pas dvaro užveždą arba mokytoją — visuomet vakarais tam atsirasdavo laiko. Svečių visuomet budavo pastatoma įvairiausių gėrimų.

Iš pradžių kunigas Pilypas susilaikydavo nuo gėrimo — jautė galvos silpnumą.

—Ne, daugiau nebėgaliu, — griežtai pareiškėdavo jis ir apversdavo stikluoką.

—Na, — ragindavo kaimynai. —Kas tai per kunigas, jeigu negeria! Dvasiškai turi gerti. Mes juk žinome kokį vandenį bažnyčios tarnai įpila į mišauką vyną.

—O gal buti rukysite papirosą? — siūlė kiti.

Ne, ir rukyti nenorėjo.

—Palikite ramybę, — įsimaišydavo drąsesnieji. —Musų dvasiškas tėvelis pasirinko trečią dalyką, geriausį pasaulį.

Jeigu pasikalbėjimas įvykdavo po krikštynų, tai moterys be jokio susivarymo žiūrėdavo jam į akis, lūpas ir sakydavo: —Jeigu kunigas viską taip sąžiningai daro, kaip jis šiandien kad krikštinti mažiuką, tai tokiame atvejy jis yra šaunus vyras.

—Šaunus, šaunus, — šaukė vyrai, nenugirdę pasikalbėjimo pradžių. —Už musų klebono sveikata. Už tai jau jokių būdu negalima neišsigeriti.

Galų gale Pilypas išsigerdavo. Kuriam laikui praėjus jis jau gėrė ir rukė nei kiek neblogiau, kaip kiti, o gal ir geriau.

Pradėjo ir su moterimis žaisti: griėdavo už nuogų pečių ir nuduotų piktu balsu sakydavo: —Eik geriau namo! Apsirenk! Nevesk į pagundą!

Zaisluose jis stengėsi būti taip jau stropus, kaip ir atlikime bažnytinių pareigų.

Jeigu tokiose sueigose vis dažniau ir dažniau budavo pasiepiamos šventos apeigos, tai jis prieš tai neprotestuodavo. Skaitė, kad šventas daiktas pasilieka šventu tik tam tikruose rėmuose, o už jų ribų yra svietiškas daiktas, iš kurio prie progos galima ir pasijuokti. Ant galo, nejaugi jo pamaldumas yra toks nepatvarus, kad kiekvienas menkinėkis gali viską sugadinti? Ne, tegul taip nema-

no! Vienok tas pamaldumas iš tiesų nebuvo patvarus, ir daugelis dalykų kunigą viliojo.

Kada Pilypas Juruga kiek atsipeikėjo nuo meiliškos kvaitulio ir apsidairė, jis ypač aštriai pajuto savo dvasiškų drabužių sunkumą. Jis jautėsi baisiai suvaržytas. Galvojo, kad geriau būtų dirbti juoda darbą, jeigu tik kas jį paluosuotų nuo kunigystės. Jis skaitė save netinkamu nešioti dvasišką stoną. Taip pat ir meilė link Verutės jam pradėjo rodytis didele nuodėme, kurią negalima suderinti su kunigyste.

Prislėgtas jau ir taip, kaip jam rodėsi, paskendęs nuodėmėse, Pilypas pradėjo ieškoti nusiramino čarkutė. Ir kaip visada kad pasitaiko, kuomet grįžti prie bosito, pradėjo gerti su įdumimu, tarsi jį būtų velnias įlindęs. Greit atsitiko, kad atvažiavę žmonės į iškalno užsakytas krikštynas, rado kleboną gulintį be sąmonės, — tiek jis buvo girtas! Antanas ir Verutė su dideliu vargu jį prikėlė iš šiaip taip nuvedę į bažnyčia.

Krikštynas faktinai atliko Antanas, kuris laikė kunigo ranką ir darė su ja tai, kas prie krikštynų reikalinga daryti. Kitą kartą atsitiko taip, kad reikėjo iš bažnyčios grabą išnešti, o kunigą teko dievai žino kur ieškoti.

Ir kas blogiausia: prisigėręs Pilypas kartais pasakydavo tokių dalykų, kurie dvasiškiam joki būdu neprikito sakyti. Laikė pasilinksminimo, kurį su rengė ugniagesiai, pavyzdžiui, kad kurie girdėjo, kaip jis dainavo, kad jeigu dabar Kristus atvyktų, tai jį žinoma, nuvestų į policijos nuovadą. Kartą jis paniekino kitus kunigus, ir pareiškė: nuo ugnies, bado, karo ir tokių kvailių bei prigavikų, kurie randasi tarp jų, išgelbėk mus Viešpatie. Ir buvo stebėtina, kad jis taip galėjo kalbėti, nors pats buvo vienas blogiausių. Kartą net išdriso melanginai atsiliepti apie vyskopus: gir-

di, kas jie tokie, visa jų savybė yra tik ta, kad nešioja ypatingas kepurės.

Ant galo, daėjo iki to, kad kartą saulei tekant jį reikėjo vilkti iš svečių, kur jis naktį praleido girtuokliaudamas ir lošdamas kortomis. Žmonės, eidami į darbą, matė, kaip Verutė, verkdamas, tempė svirduliuojantį kunigą. Kur gi jį, besarmatė, vedė kuniga? Tur buti, jį lovą, nors kaip tik buvo laikas eiti mišių laikyti.

Pagalios, atsirado ir tokių, kurie ėmė kurstyti parapijonus paduoti vyskupui skundą. Daugelis nenorėjo: jie, tiesa, apie kleboną daug kalbėjo, bet kai pamanydavo apie skundą, tai susiminkštydavo, sakydami: —Kas čia tokio! Ir kunigas nuodėmingas žmogus. Gyvena, kaip ir mes.

Daugelis jautė, kad jie nei kiek nėra geresni, ir nors norėjo turėti kitą kleboną, tačiau skusti nedriso.

Kiti gi rusčiai tvirtino, kad kunigas privalo būti visai kitiškas, negu kiti, — geresnis ir stovėti aukščiau nekada jie. Ir galų gale, skundas tapo paduotas.

Vieną gražų vasaros sekma dieną, dar nieko nežinodamas apie paduotą skundą, stovėjo Pilypas sakykloje ir skaitė Evangeliją apie Jeruzolimo sugriovimą: Pamokinimas, kurį su dideliu sunkumu jis išvedė iš perskaityto, buvo toks, kad reikia gerbti bažnyčią. Negalima bažnyčioje — nors menkutėje ir neturtingoje — plepėti, nederamai elgtis, stumdytis ir juoktis.

—Jeigu, — šaukė jis, — prieš ministerį arba kokį kitą valdininką jūs stovite išsitempę, kaip styga, tai tuo labiau tai reikia daryti prieš Dievą.

—Prieš Dievą! — pakartojo jis, stengdamas savo balsui priduoti išdidumą ir skambumą.

Jo balsas nenutrūko, skambėjo išdidžiai, Pilypas net pats gerėjosi savo balsu. Bet atrodė, kad žodžiai niekam nedarė jokios itakos.

Pirmiausia žmonės buvo nukamuoti rugiapūtės, o priegtam dar — nuvarginti šeštadienio nakties grotavimu.

Grasus choro giedojimas, vargonų nemalonus skambėjimas, smilkytuvės dūmai, ausį veriantis mažų varpelių skambėjimas, galingas kunigo balansas, saulės spinduliai, kurie veržėsi į bažnyčią, — visai tai vertė parapijonus snauti.

Vyrai, laikantys prieš save žvakes, kurių liepsnos virpėjo nuo kvėpavimo, su dideliu vargu galėjo išlaikyti atmerkias akis. Kai kurios moterys klupojo nusilenkusios beveik iki žemės labai nužemintoj, bet nepaprastoj pozij. Kiti tiesiog saldžiai miegojo atsisėdę ant žemės ir atsilėję į sienas.

Viena moteris pasodino savo dviejų metų sūnų ant altoriaus laiptų ir padavė jam rožančių. Vaikas tuo rožančių bandė apvynioti sau galvą ir kojites. Kita maža mergaitė pakėlė savo drabužius iki kaklo ir pliaukino rankute sau per pilvuką.

Kunigas Pilypas matė visa tai iš pradžių iš sakyklos, o paskui nuo altoriaus, kai atsi-greždavo į žmones.

Matė ir negalėjo tvirti iš pykčio. Jam buvo koku, kad žmonės jokio dėmesio nekreipia į apeigas.

—Kas tai per žmonės, lyg kokie mediniai! — galvojo jis, eidamas iš vienos altoriaus pusės į kitą.

O paskui, kišdamas savo pirštus tarnaujančiam prie mišių berniukui, kad nuplautų, jis pradėjo sau išmetinėti.

—Kokis gi ir aš kunigas, jeigu nevaldau jų sielas. Ir kuriems galams aš čia atsidūriau ne savo vietoj.

Vienok laike Agnus Dei gerokai nusiramino. Mašinaiškai užbaigė paskutines maldas. Liuliuojamas kaimietiško choro blioivimu, jis pasinėrė į tokį pat pamaldų snaudulį, kokiam buvo prakaituojantys ir sunkiai apsirėngę kaimiečiai. Kada atsi-grežęs į žmones jis pasakė „Ite missa est“ ir kada po paskutinio giedojimo žmonės ėmė skirstytis, Pilypo galvoj netikėtai kilo klausimas: ko jis galų gale nori ir iš savęs ir iš jų? Ar gi ne ji, ne ta žmonių minia, kuri pripilota bažnyčias, sukurė ir tas giesmes, ir tas pamaldas, ir tuos papročius ir, ant galo, pa-čia religiją? Ir ar gi ne ta pat minia visa tai traukia toliau? Ir ar jis ne tam tik tėra reikalingas, kad žmonės galėtų pasinerti mieguistame kvaitulyje ir tuo būdu melstis prie Dievo?

Jau jam nebesinorėjo vadovauti parapijoje, valdyti žmones ir rodyti jiems kelią.

Grįždamas iš bažnyčios, minutei jis stovėjo prie kapinių tvoros ir su gallesčiu žiūrėjo, kaip žmonės bureliais po du ir po tris ėjo į savo namus. Niekas daugiau juo nesidomėjo, niekam daugiau jis nebuvo reikalingas. Pasiliko jis vienas su savo abejonėmis. Pradėjo Pilypas ilgėtis kokios tai paramos. Rodėsi jam, kad ta parama randasi kur nors čia arti, jautė, kad jį praslinko pro jo pirštus ar širdį ir staiga pranyko, kaip pranyksta nepri-jaukinta maža žebenkštė.

Pirm negu spėjo jis papie-tauti iš Pamentų atvažiavę vėžti jį prie mirštančios moters. Grįždamas paskui, apie 4 valandą, kunigas snaudė, kadangi buvo labai šilta. Arkliai vos

vilko kojas. Iš snaudulio kunigą išvedė vežiko balsas. — Tpr... Pasitrauk iš kelio!

Viduryje kelio Pilypas pamatė apyplūsią moterį. Ji irgi kėlė tai šaukė. Arkliai sustojo.

—Kas atsitiko? Kas tai? — paklausė nustebintas kunigas.

—Tai Fleska, toji, kuri prieš metus laiko pabludo. Kai ji atsisloja kam ant kelio, tai neduoda pravažiuoti.

Moteris ėmė grumoti kumštimis.

—Neduoja pravažiuoti, — sušuko ji pikta. — Žiūrėkite! Tu pats slubudai.

Paskui priėjo prie kunigo ir pradėjo jam rodyti nepaprastai sudraskytą sijoną.

—Stai pažiūrėk, klebone, kreipėsi ji į Pilypą. — Šunes Gaulikuose sudraskė drabužius; negaliu dabar net namie pasirodyti.

Arkliai pasijudino. Kunigas atsi-grežė, norėjo surasti smulkių pinigų, bet pamatė, kad pakvieslė rodo jam liežuvį ir susimaišė. O priegtam jis jau buvo tolokai nuvažiavęs.

Persirengdamas paskui Pilypas paklausė Antano:

—Kas tai per Floska vaikošto po Pamentus? Iš kur ta pamišėlė?

Antanas atsuko į kunigą savo geltoną galvą su ilgu plokščiu smukiu, kuriame, rodėsi, dar būtų pakakę vietos kitam veidui.

—Tai tiesa, kad ji neseniai pakvaišo, — atsargiai tarė jis, — bet visą laiką ji nebuvo per daug protinga. Buvo labai keista, ir su vyru blogai sugyveno. O galų gale pakvaišo po to, kai tas pat Flosas ją taip primušė, jog ji valandą su viršum išgulėjo be sąmonės. Matomai, jai ką tai galvoj atmušo.

Kunigas prisiminė, kad vienuose namuose jis apie tą įvykį kėlė tai girdėjo. Jo veidas užsidedė.

Todel, kad jis jau seniai buvo paliovęs savo bobą mylėti, — tęsė tuo tarpu Antanas, nuimdamas nuo kunigo rubus ir žiūrėdamas į jį savo pageltusiomis akimis. — Net suėjo gyventi su kita mergina, su Pelase, ir gyveno su ja, galima sakyti, gerai. Vaikų susilaukė. Gyveno sau kartu.

Antano pasakojimas tuoj pasirodė nelaimė lemiančiu ir labai pažįstamu. Momentališkai, su nepaprastu aiškumu, prisiminė jam žiemos diena ir kaimietis, kurio šešėlis bėgėjo aukštomis bažnyčios sienomis. Pilypas pajuto, kaip jį nukrėtė šiurpis. Kojos staiga pasidarė silpnos. Ir lyg prislėgtas prie sienos, stengdamasi išsisukti jis dirbtinai nusijuokęs tarė:

—Lyg kažką prisimenu. Jis, rodosi, buvo atjęs pas mane išpažinties atlikti.

—Tai tas pat, — pasiskubino pridurti Antanas. — Dėliai to Flosas ištiko Dievo bausmė. Ėjo jie ir prie misionierių ir vis nenorėjo priimti dievišką nuosprendį. Ir tik kai jį pas įsakė, tasyk paklausė. Bet matomai — dovanokite man, klebone — jį mažą jam epitimiją paskyrėte, nes jį dar gyvą Dievo bausmė ištiko. Ir nors jis sugrįžo, prie savo tikrosios žmonos, o visgi dabar jis neturi nei žmonos, nei tos bobos.

—O kas atsitiko su Paulisa? — paklausė labai garsiai Pilypas, su bereikalingu išdidumu.

—Su Pelase, — pataisė jį Antanas. — Nors ta Pelasė ir buvo, atleiskite, klebone, apsu-kri, bet ji merga gera ir die-

(Tęsa ant 2-ro pusl.)

M. Dombrowska

Vertė K. A.

Kunigas Pilypas

Pirmenyšis kunigas, kuris mirė prieš Pilypo atvažiavimą, prieš pabaigą tiek suseno ir sukaršo, kad bažnyčios sargas beveik už jį pamaldas atlikdavo ir duodavo šliubą. Kaip gi kitaip tai galima pavadinti, jeigu visi matė, kaip paskutinius šliubus duodant senas kunigas tik stenėjo ant lazdos pasirėmęs, kuomet Antanas, pagal priimtą tvarką, jaunavežiams ant rankų uždėjo išsiuvinėtą kunigo ornamentą!

Tik vieną dalyką senas klebonas sugebėjo tinkamai atlikti, — plėsti nuo parapijonų dvi skuras už visokį patarnavimą. Tiesa, visi žinojo, kad plėšia jo gaspadinė, kuri tuo metu stengėsi šį tą atidėti juodai dienai. Prieš kunigo mirtį daėjo iki to, kad ji pati vesdavo derybas del krikštynų, šliubų ir laidojimo, priegtam plėsdavo žmones be mielasirdystės ir gėdos. Bet ar kunigas, ar jo gaspadinė buvo gobšavimo priežastimi, — galų gale tai buvo nesvarbu, ir parapijonai rugėjo ant kunigo. Kada atvyko jaunas kunigas ir kartu su juo žila ir gerasirdė teta, ir kada, be to kunigui už patarnavimą pradėjo mokėti kaip ir senais laikais, kiek kas gali, tai visi apsidžiaugė. Antanas jau nebeturėjo tos reikšmės, kaip prie senojo kunigo; bet norėdamas įtikti naujam klebonui, jis prie kiekvienos progos pasakojo Pilypui viską, ką apie jį pasakoję gero.

Tačiau ir pats kunigas matė pakankamai pavyzdžių, kurie aiškiai liudijo apie jo reikšmę parapijoj. Dažnai vakarais, kaka neturėdavo kitokio užsiėmimo, jis pradėdavo skaityti savo nuopelnus, — mėgo jais gerėtis.

Kartą, pavyzdžiui, žiemos metu atėjo pas jį iš Pamento neturtingas žmogus, kaimo darbininkas, ir kaipo didelės malonės paprašė per Antaną, kad jam būtų leista išpažinti atlikti.

Iš pradžių Pilypas nenorėjo eiti. Lauke snigo, putė šiurpus vėjas, ir bendrai tai nebuvo išpažinties laikas.

Bet, ant galo, jis sutiko padaryti tą malonę, ir vėliau dėlijo to nesigailėję. Reikalas buvo rimtas.

Mažai apšviestoj bažnyčioj kaimietis šėšelis šiuravo. Jis virsdavo dvilypis ir labai didelis. Kaimietis taip tvirtai sugriebė Pilypo kojas, kad beveik nepakėlė jį, nors kunigas buvo tikras milžinas. Padaręs tai, jis pradėjo prašyti kunigo atleidyti nuo už savo drąsą. O paskui, prie konfesionalo, kuris nuo senuo siubavo ir girgždėjo, pagimdymas aidą tuščioj bažnyčioj, jis papasakojo savo reikalą.

Turėjo jis žmoną. Gyveno su ja blogai, taip blogai, kad galų gale pametė ją, pripuolamai susipažinęs su viena mergina. Tada tik jis patyręs, kad žemė yra tokią laimę, apie kurią pirma jis nei sapne nesapnuodavo. Gyveno jis su ja nors ir be bažnyčios palaiminimo, bet pavyzdžingai. Susilaukė ir vaikų. Vienok gyvenimas yra gyvenimas, o nuodėmė pasilieka nuodėme. Seniai jau juodu norėję kaip nors apsisvalyti nuo tos nuodėmės; daug galvoję, kaip pirmąsias vedybas padaryti neįvykusiomis, kaip tai kito luomo žmonės daro miestuose. Ir kada tuo laiku į parapiją, — kaip klebonui žinoma, — atvyko misionieriai, abu nuėjo atlikti išpažintį ir prašyti pagalbos tame reikale: gal kon-sistorijoje ir pas aukštus vys-

kopus galima kas nors pada- ryti. Vienok tėvai misionieriai ant jų užsirustino, nuodėmių atleidimo nedavė, uždėjo sunkią epitimiją, paliepė su Pelase išsiskirti ir grįžti prie pirmosios žmonos. Maža to, prigrasino, kad Dievas visą kaimą nubaus už tą baisią nuodėmę. Jie vis dar vilkino, nes išsiskirti buvo tas pats, ką peilį į širdį smeigti.

— Bet nuo to laiko, — prisi-pažino kaimietis iš Pamento, — tiesiog mums nėra gyvenimo šiame pasaulyje.

— Ir nuo žmonių turime daug pakelti, — prisi-pažino jis toliau. — Kol nebuvo išneštas nuosprendis, tai dar buvo galima kentėti, o kai tapo Dievo tarno nuosprendis paskeltas, tai tuoj visi pradėjo reikalauti, kad mes ką nors su savim padarytumėme. Ant galo, sakau aš, eisiu pas kleboną ir ką jis pasakys, tai bus šventa. Ir jeigu jis palieps daryti tą pat, ką liepė tėvai misionieriai, tai mes priimsime ir tą nuosprendį. O dabar aš gailiuosi už savo nuodėmės, gailiuosi, kad iš pat pradžių nepadariau taip, kaip buvo liepta.

Nuosėmingas kaimietis visa tai šnibždėjo kunigui į pat ausį ir savo kvėpavimu šildė jo veidą. Nuo to kvėpavimo net veidas apsisarsojo.

Kunigas Pilypas pridengė ranka veidą ir negalima pasakyti, kad būtų klausęs kaimiečio išpažintį be abejojimo. Retai kaimo parapijonai pas jį ateidavo su tokiais sunkiais nusidėjimais. Gaila jam buvo to nusidėjėlio prieš Dievo įstatymus, kuris dabar prieš jį stovėjo ant kelių ir dejavo. Bet greit susigriebs, kunigas atsiminė apie Dievo įstatymų neklaidingumą tokiuose atsitikimuose, atsiminė apie savo brolius Kristų, kunigas iš misijos, su kuriais jis negalėjo nesutikti, ir patvirtino jų nuosprendį.

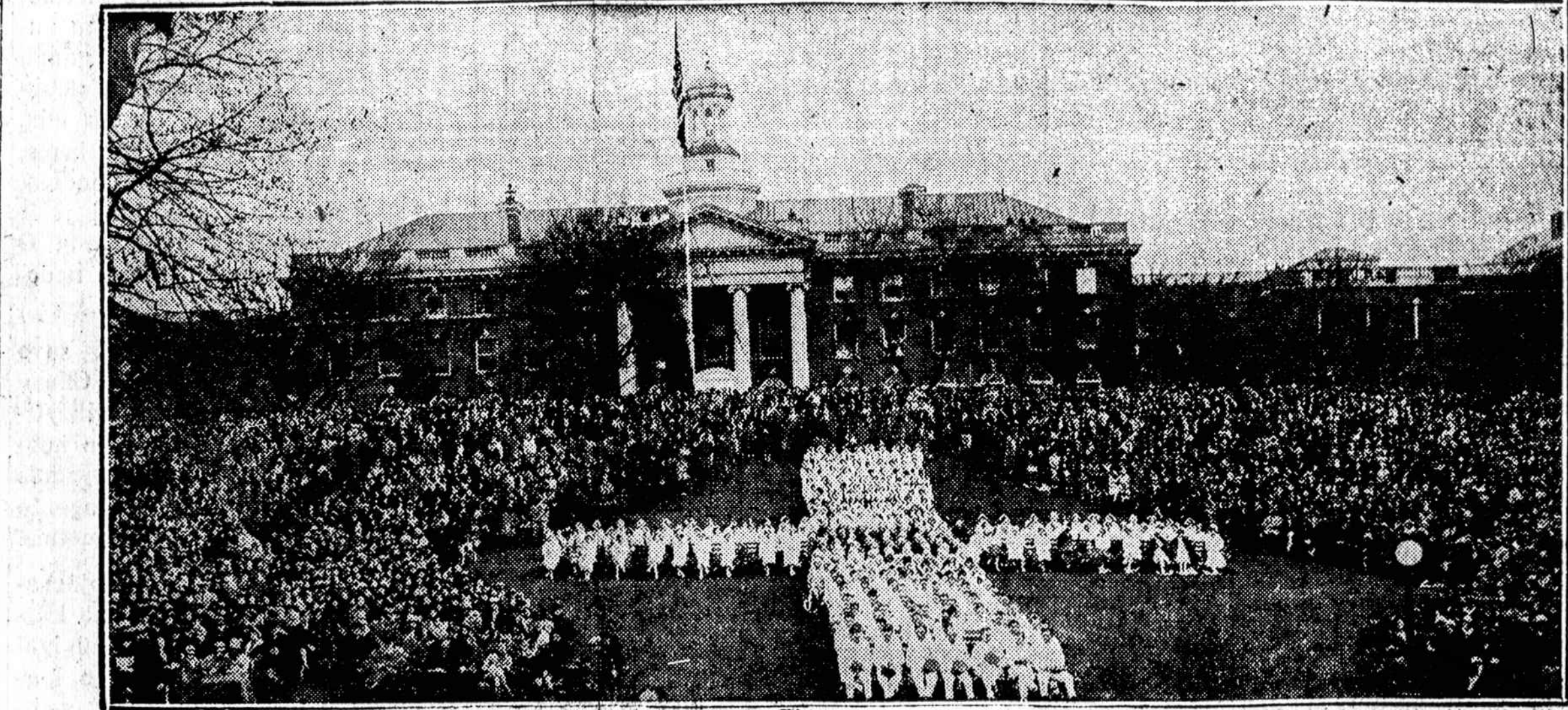
Kaimietis karštai pabučiavo kunigui į ranką, tarsi norėdamas tu parodyti, kad suprato ir yra dėkingas už tokį rustų nuosprendį. Mėnesiui praėjus jis sugrįžo pranešti, kad uždėta epitimija pilnai išpildė, gavęs nuodėmių atleidimą, padėkojo Dievui ir klebonui už tai, kad nuo jo nuėmė tos sunkios nuodėmės našta.

Kiti kasdienio gyvenimo įvykiai visai nustelbė tą atsitikimą su kaimiečiu. Vienok pėdsakas visgi pasiliko Pilypo širdy. Kunigas pradėjo suprasti, jog jis gali daryti didelės itakos į žmonių gyvenimą.

Bet juo labiau jis jautėsi esąs vietoj laike pildymo bažnytinio apeigų, tuo labiau jį paskui traukė prie kitiškos gyvenimo, prie gyvenimo paprastų žmonių.

Po mišių ar atlikimo kitokių bažnytinių pareigų pas kunigą gindavo noras savo liuosą laiką praleisti kaip tinkamas. Jeigu jis sąžiningai ir prideramai savo pareigas eina, tai kodel laikas nuo laiko jis negali pasilinksinti? Juk kitų profesijų žmonėms niekas nedraudžia linksintis.

Kunigas pradėjo lankytis pas žmones; iš pradžių dalyvaudavo tik krikštynose, vedybose arba šiaip didelėse šeimyninėse iškilmėse. Paskui pradėjo eiti ten, kur tik jį kvietė. O kvietė jį gana dažnai, nes parapijoj buvo daug tokių žmonių, kurie laikė už didelę garbę, jei juos kunigas aplankydavo. Priegtam kunigas buvo jaunas, gražus vyras. Su juo buvo malonu laikas praleisti, nes jis mėgdavo pa-

„Baltas kryžius“. — Raudonojo Kryžiaus daktarai ir gailėstingos sesers per apeigas. Walter Reed ligoninė, Washington. Vėlykų rytą.

juokauti ir pasikalbėti. Žodžiu, kompanijoj jis užmiršdavo savo kunigišką stoną.

Kartais, kai kunigas Pilypas nusivilkdavo kasdieninį padėvą sutoną, kad prieš darant kokį nors vizitą užsivilkti naują su šilkiniais sagučiais, į jo galvą pradėdavo skverbtis mintis: jeigu jis jau jaučia dvasišką pašaukimą, tai ar jis neprivalo save stiprinti maldomis, vienu, dvasiškais apdumojimais ir darbu? Sugalvojo jis net sau atitinkamą darbą, — pradėjo šv. Petro bažnyčios istoriją. Ant stalo padėjo daug balto popierio ir išsirašė reikalingų knygų.

Bet kiekvieną kartą, kai tokio upo pagautas, jis atsisakydavo nuo pakvietimo ir pasiliedavo namie, jam pasidarydavo neįmanoma nuobodu. Vakara praleisdavo besikrimsdamas ir besigailėdamas, kad nepriėmė pakvietimo, o sekamą dieną eidavo į bažnyčią, tarsi kokią bausmę atlikti. Visą tai pasibaigė tuo, kad jis paliovė kreipės dėmesi į savo sąžinės graužimą. Kada tik jam užsimanydavo eiti pas žmones, jis ir eidavo. Dažnai eidavo ir be pakvietimo, jeigu tik žinodavo, kad ten galima gauti pavalgyti, išsigeriti, pajuokauti ir kortomis palašyti. Viename ar kitame pas dvaro užveždą arba mokytoją — visuomet vakarais tam atsiradavo laiko. Svečių visuomet budavo pastatoma įvairiausių gerimų.

Iš pradžių kunigas Pilypas susilaikydavo nuo gerimo — jautė galvos silpnumą.

— Ne, daugiau nebegalau, — griežtai pareiškėdavo jis ir apversdavo stikluoką.

— Na, — ragindavo kaimynai. — Kas tai per kunigas, jeigu negeria! Dvasiškai turi gerti. Mes juk žinome kokį vandenį bažnyčios tarnai įpila į mišau-ną vyną.

— O gal buti rukysite papirosą? — siūlė kiti.

Ne, ir rukyti nenorėjo.

— Palikite ramybę, — įsimaišydavo drąsesnieji. — Musų dvasiškas tėvelis pasirinko trečią dalyką, geriausį pasaulį.

Jeigu pasikalbėjimas įvykdavo po krikštynų, tai moterys be jokio susivaržymo žiūrėdavo jam į akis, lūpas ir sakydavo: — Jeigu kunigas viską taip sąžiningai daro, kaip jis šian-dien kad krikštijo mažiuką, tai tokiame atvejį jis yra šaunus vyras.

— Šaunus, šaunus, — šaukė vyrai, nenugirdę pasikalbėjimo pradžių. — Už musų klebono sveikatą. Už tai jau jokių būdu negalima neišsigeriti.

Galų gale Pilypas išsigerdavo. Kuriam laikui praėjus jis jau gėrė ir rukė nei kiek neblogiau, kaip kiti, o gal ir geriau.

Pradėjo ir su moterimis žaisti: griebdavo už nuogų pečių ir nuduotų piktų balsu sakydavo: —

— Eik geriau namo! Apsirenk! Nevesk į pagundą! Žaistuose jis stengėsi būti taip jau stropus, kaip ir atlikime bažnytinių pareigų.

Jeigu tokiose sueigose vis dažniau ir dažniau budavo pasiepiamos šventos apeigos, tai jis prieš tai neprotestuodavo. Skaitė, kad šventas daiktas pasilieka šventu tik tam tikruose rėmuose, o už jų ribų yra svetiškas daiktas, iš kurio prie progos galima ir pasijuokti. Ant galo, nejaugi jo pamaldumas yra toks nepatvarus, kad kiekvienas menkinėkis gali viską sugadinti? Ne, tegul taip nema-no!

Vienok tas pamaldumas iš tiesų nebuvo patvarus, ir daugelis dalykų kunigą viliojo.

Kada Pilypas Juruga kiek atsipeikėjo nuo meliško kvaitulio ir apsidairė, jis ypač aštriai pajuto savo dvasiškų drabužių sunkumą. Jis jautėsi baisiai suvaržytas. Galvojo, kad geriau būtų dirbti juodą darbą, jeigu tik kas jį paluosuotų nuo kunigystės. Jis skaitė save netinkamu nešioti dvasišką stoną. Taip pat ir meilė link Verutės jam pradėjo rodytis didelė nuodėme, kurią negalima suderinti su kunigyste.

Prisilėgęs jau ir taip, kaip jam rodėsi, paskendęs nuodėmėse, Pilypas pradėjo ieškoti nusiramimo čarkutė. Ir kaip visada kad pasitaiko, kuomet grįžti prie blogo, pradėjo gerti su įdumimu, tarsi jį būtų velnias įlindęs. Greit atsitiko, kad atvažiavę žmonės į iš kalno užsakytas krikštynas, rado kleboną gulintį be sąmonės, — tiek jis buvo girtas! Antanas ir Verutė su dideliu vargu jį prikėlė ir šiaip taip nuvedė į bažnyčią.

Krikštynas faktinai atliko Antanas, kuris laikė kunigo ran-ką, kuris buvo girtas! Antanas ir Verutė su dideliu vargu jį prikėlė ir šiaip taip nuvedė į bažnyčią.

Krikštynas faktinai atliko Antanas, kuris laikė kunigo ran-ką, kuris buvo girtas! Antanas ir Verutė su dideliu vargu jį prikėlė ir šiaip taip nuvedė į bažnyčią.

Krikštynas faktinai atliko Antanas, kuris laikė kunigo ran-ką, kuris buvo girtas! Antanas ir Verutė su dideliu vargu jį prikėlė ir šiaip taip nuvedė į bažnyčią.

Krikštynas faktinai atliko Antanas, kuris laikė kunigo ran-ką, kuris buvo girtas! Antanas ir Verutė su dideliu vargu jį prikėlė ir šiaip taip nuvedė į bažnyčią.

Krikštynas faktinai atliko Antanas, kuris laikė kunigo ran-ką, kuris buvo girtas! Antanas ir Verutė su dideliu vargu jį prikėlė ir šiaip taip nuvedė į bažnyčią.

Krikštynas faktinai atliko Antanas, kuris laikė kunigo ran-ką, kuris buvo girtas! Antanas ir Verutė su dideliu vargu jį prikėlė ir šiaip taip nuvedė į bažnyčią.

Krikštynas faktinai atliko Antanas, kuris laikė kunigo ran-ką, kuris buvo girtas! Antanas ir Verutė su dideliu vargu jį prikėlė ir šiaip taip nuvedė į bažnyčią.

Krikštynas faktinai atliko Antanas, kuris laikė kunigo ran-ką, kuris buvo girtas! Antanas ir Verutė su dideliu vargu jį prikėlė ir šiaip taip nuvedė į bažnyčią.

di, kas jie tokie, visa jų savybė yra tik ta, kad nešioja ypatingas kepure.

Ant galo, daėjo iki to, kad kartą saulei tekant jį reikėjo vilkti iš svečių, kur jis naktį praleido girtuokliaudamas ir lošdamas kortomis. Žmonės, eidami į darbą, matė, kaip Verutė, verkdamas, tempė svirduliuojantį kunigą. Kur gi jį, besarmatė, vedė kuniga? Tur buti, į lovą, nors kaip tik buvo laikas eiti mišių laikyti.

Pagalios, atsirado ir tokių, kurie ėmė kurstyti parapijonus paduoti vyskupui skundą. Daugelis nenorėjo: jie, tiesa, apie kleboną daug kalbėjo, bet kai pamanydavo apie skundą, tai susiminkštydavo, sakdami: — Kas čia tokio! Ir kunigas nuodėmingas žmogus. Gyvena, kaip ir mes.

Daugelis jautė, kad jie nei kiek nėra geresni, ir nors norėjo turėti kitą kleboną, tačiau skusti nedrįso.

Kiti gi rusėiai tvirtino, kad kunigas privalo būti visai kitiškas, negu kiti, — geresnis ir stovėti aukščiau nekad jie. Ir galų gale, skundas tapo paduotas.

Vieną gražų vasaros sekma dienį, dar nieko nežinodamas apie paduotą skundą, stovėjo Pilypas sakykloj ir skaitė Evangeliją apie Jeruzolimo sugriovimą. Pamokinimas, kurį su dideliu sunkumu jis išvedė iš perskaityto, buvo toks, kad reikia gerbti bažnyčią. Negalima bažnyčioj — nors menkutes ir neturtingoj — plepėti, nederamai elgtis, stumdytis ir juoktis.

— Jeigu, — šaukė jis, — prieš ministriją arba kokią kitą valdininką jūs stovite išsitempę, kaip styga, tai tuo labiau tai reikia daryti prieš Dievą.

— Prieš Dievą! — pakartojo jis, stengdamas savo balsui priduoti išdidumą ir skambumą.

Jo balsas neputruko, skambėjo išdidiai. Pilypas net pats gerėjojo savo balsu. Bet atrodė, kad žodžiai niekam nedarė jokios itakos.

Pirmiausia žmonės buvo nu-kamuoti rugapiutės, o priegtam dar — nuvarginti šeštadienio nakties girtavimu.

Grasus choro giedojimas, vargonų nemalonas skambėjimas, smilkytuvės dumai, ausį veriantis mažų varpelių skambėjimas, galingas kunigo balsas, saulės spinduliai, kurie veržėsi į bažnyčią, — visai tai vertė parapijonus snausti.

Vyrai, laikantys prieš save žvakes, kurių liepsnos virpėjo nuo kvėpavimo, su dideliu vargu galėjo išlaikyti atmerkias akis. Kai kurios moterys klumpojo nusilenkusios beveik iki pat žemės labai nužemintoj, bet nepaprastoj pozoj. Kiti tiesiog saldžiai miegojo atsisėdę ant žemės ir atsisloję į sienas.

Vienu moteris pasodino savo dviejų metų sūnų ant altoriaus laiptų ir padavė jam rožančių.

Vaikas tuo rožančių bandė apvynioti sau galvą ir kojites. Kita mažą mergaitę pakėlė savo drabužius iki kaklo ir pliauskino rankute sau per pilvuką.

Kunigas Pilypas matė visa tai iš pradžių iš sakyklos, o paskui nuo altoriaus, kai atsi-greždavo į žmones.

Matė ir negalėjo tvirti iš pykčio. Jam buvo koku, kad žmonės jokio dėmesio nekreipia į apeigas.

— Kas tai per žmonės, lyg kokie mediniai! — galvojo jis, eidamas iš vienos altoriaus pusės į kitą.

O paskui, kišdamas savo pirštus tarnaujantiem prieš mišių berniukui, kad nuplautų, jis pradėjo sau išmetinėti.

— Kokis gi ir aš kunigas, jeigu nevaldau jų sielas. Ir kuriems galams aš čia atsidūriau ne savo vietoj.

Vienok laike Agnus Dei gerokai nusiramino. Mašinaiškai užbaigė paskutines maldas. Liūliuojamas kaimietiško choro bliovimu, jis pasinėrė į tokį pat pamaldų snaudulį, kokiam buvo prakaituojantys ir sunkiai apsiirę kaimiečiai.

Kada atsigrėžęs į žmones jis pasakė „Ite missa est“ ir kada po paskutinio giedojimo žmonės ėmė skirstytis. Pilypo galvoj netikėtai kilo klausimas: ko jis galų gale nori ir iš savęs ir iš jų? Ar gi ne ji, ne ta žmonių minia, kuri pripilė bažnyčias, sukurė ir tas giesmes, ir tas pamaldas, ir tuos papročius ir, ant galo, pakėlė religiją? Ir ar gi ne ta pat minia visa tai traukia toliau? Ir ar jis ne tam tik tērą reikalingas, kad žmonės galėtų pasinerti mieguistame kvaitulyje ir tuo būdu melstis prie Dievo?

Jau jam nebesinorėjo vadovauti parapijoj, valdyti žmones ir rodyti jiems kelią.

Grįždamas iš bažnyčios, minutei jis sustojo prie kapinių tvoros ir su gailėsiu žiūrėjo, kaip žmonės bureliais po du ir po tris ėjo į savo namus. Niekas daugiau juo nesidomėjo, niekam daugiau jis nebuvo reikalingas. Pasiliko jis vienas su savo abejonėmis. Pradėjo Pilypas ilgėtis kokios tai pamos. Rodėsi jam, kad ta pama-randasi kur nors čia arti, jautė, kad ji praslinko pro jo pirštus ar širdį ir staiga pranyko, kaip pranyksta neprijaukinta mažą žebenkštė.

Pirm negu spėjo jis papie-tauti iš Pamentų atvažiavę vė-žti jį prie mirštančios moters.

Grįždamas paskui, apie 4 va-landą, kunigas snaudė, kadan-gi buvo labai šilta. Arkliai vos

vilko kojas. Iš snaudulio ku-nigą išvedė vežiko balsas. — Tpr... Pasitrauk iš ke-lio!

Viduryj kelio Pilypas pama-tė apypušusią moterį. Ji irgi ką tai šaukė. Arkliai sustojo.

— Kas atsitiko? Kas tai? — paklausė nustebitas kunigas.

— Tai Fleska, toji, kuri prieš metus laiko pabludo. Kai ji at-sistoja kam ant kelio, tai ne-duoda pravažiuoti.

Moteris ėmė grumoti kumš-timis.

— Neduoda pravažiuoti, — sušuko ji piktai. — Žiūrėkite! Tu pats subludai.

Paskui priėjo prie kunigo ir pradėjo jam rodyti nepaprastai sudraskytą sijoną.

— Štai pažiūrėk, klebone, kreipėsi ji į Pilypą. — Šunes Gaulikuose sudraskė drabu-žius; negaliu dabar net namie pasirodyti.

Arkliai pasijudino. Kunigas atsigrėžė, norėjo surasti smul-kių pinigų, bet pamatė, kad pak-vaislė rodo jam liežuvį ir su-simaišė. O priegtam jis jau buvo tolokai nuvažiavęs.

Persirengdamas paskui Pily-pas paklausė Antano:

— Kas tai per Floska vaik-što po Pamentus? Iš kur ta pamišėlė?

Antanas atsuko į kunigą sa-vo geltoną galvą su ilgu plok-ščiu smukiu, kuriame, rodėst, dar būtų pakakę vietos kitam veidui.

— Tai tiesa, kad ji neseniai pakvaišo, — atsargiai tarė jis, — bet visą laiką ji nebuvo per daug protinga. Buvo labai kei-sta, ir su vyru blogai sugyve-no. O galų gale pakvaišo po to, kai tas pat Flosas ją taip primušė, jog ji valandą su viršum išgulėjo be sąmonės. Ma-tomai, jai ką tai galvoj atmu-šo.

Kunigas prisiminė, kad vie-nuose namuose jis apie tą įvy-kį ką tai girdėjo. Jo veidas užsidedė.

— Todėl, kad jis jau seniai buvo paliovęs savo bobą my-lėti, — tęsė tuo tarpu Anta-nas, nuimdamas nuo kunigo rubus ir žiūrėdamas į jį savo pageltusiomis akimis. — Net suėjo gyventi su kita mergina, su Pelase, ir gyveno su ja, ga-lima sakyti, gerai. Vaikų susi-laukė. Gyveno sau kartu.

Antano pasakojimas tuoj pa-širodė nelaimę lemiančių ir la-bai pažįstamų. Momentališkai, su nepaprastu aiškumu, prisi-minė jam žiemos diena ir kai-mietis, kurio šėšelis bėgėjęs aukštomis bažnyčios sienomis.

Pilypas pajuto, kaip jį nu-krebtė šiurpis. Kojos staiga pa-sidarė silpnos. Ir lyg prisilėg-tas prie sienos, stengdamasi iš-siusikti jis dirbtinai nusijuokęs tarė:

— Lyg kažką prisimenu. Jis, rodosi, buvo atjęs pas mane išpažinties atlikti.

— Tai tas pat, — pasisku-bino pridurti Antanas. — Dė-liai to Flosus ištiko Dievo bau-smė. Ejo jie ir prie misionie-rių ir vis nenorėjo priimti die-višką nuosprendį. Ir tik kai-jus jam įsakė, tasyk paklau-sė. Bet matomai — dovanoki-te man, klebone — jūs mažą jam epitimiją paskyrėte, nes jį dar gyvą Dievo bausmė ištiko.

Ir nors jis sugrįžo prie savo tikrosios žmonos, o visgi da-bar jis neturi nei žmonos, nei tos bobos.

— O kas atsitiko su Pauli-sa? — paklausė labai garsiai Pilypas, su bereikalingu išdi-dumu.

— Su Pelase, — pataisė jį Antanas. — Nors ta Pelasė ir buvo, atleiskite, klebone, apsu-kri, bet ji merga gera ir die-(Tasa ant 2-ro pusl.)

KUNIGAS PILYPAS

(Tęsa nuo 1-mo pusl.)

vobaiminga. Ji pati prikalbino Flosą eiti išpažintis. „Eik, — sako, — Dievas yra mielaširdingas. Gal mus ir pasigailės. Gal musų laimei ir duos leidimą“. Tokia kvailutė. Tąsyk jis, kaip žinia, ir nuėjo pas tėvus misionierius. O kai sugrįžo iš jų, tai tik daugė kaktą į sieną, norėjo ir jai ir pats sau galą padaryti. Bet ji ir tada nenustojo vilties ir šiaip taip jį nuramino. Tie, kurie juos pažįsta, pasakoja, kaip ji perkabinėjo Flosą. „Nedaryk to. Pasielgkime taip, kaip misionieriai sako“. Manė, kad jei jie padarys visa tai, kas jiems liepiama, tai gal Dievas pasigailės. „Gal, — sakydavo, — tavo Fleška dar numirs“. Pasakui, kai Flosas sugrįžo prie žmonos, ji vaikus atidavė žmonėms auginti, o pati nuvyko į Gaulicūs dirbti padienį darbą. O kai jos vaikai pas tuos žmones pasimirė, tai ji, sakoma, ant savęs drabužius sudraskė. Ir kai ėmė imti darbininkus į Franciją, tai ji ir užsirašė. Jau bus apie trys mėnesiai, kaip išvažiavo. Taip visi jie niekais ir nuėjo.

— Gerai ir padarė, kad išvažiavo, — tarė Pilypas ir neatsigręžęs į Antaną išėjo.

— Gerai padarė, — pakartojo jis, priedamas prie savo durų.

Lauke vis dar buvo labai šalta. Važiuojant jam kėlis kartus buvo pasidarę trošku. Nudžiugo, kad, ant galo, turės progos pasiilsėti.

Paziūrėjo į savo keturis kambarius, kuriuos Verutė labai švariai užlaikė. Kambariai buvo pripildyti žolių ir vaško kvapo.

— Verute, — pašaukė jis. Tyloj pasigirdo silpnas aidas. Prisiminė, kad ji po pietų ruošėsi uogauti.

Atsisėdo į šiaudinį krėslą ir nuleido galvą. Sunku buvo išsilaikyti nuo miego. Ir matomai užsnudo, nes jam prisistatė gerai pažįstamas kambariukas tėvų namuose. Viskas jame buvo sutvarkyta taip, kaip tais laikais — lova, stalai, krėslai, tik sienose nebuvo langų.

— Bet kodėl sienose užmūryti langai? — klausė jis tėvų.

— Kodėl užmūryti langai? — jis beveik verdamas kartojė. Tėvai lyg kažką norėjo atsakyti, vienok nepratarė nei žodžio. Ir bendrai jie tarsi buvo čia, bet kambarys tuščias.

Pilypas išbudo. Jį slėgė neįmanomas liudnumas. Jis garsiai pratarė: — Nežinau, kas man daryti.

— Aš nežinau, — pakartojo jis, — kas man daryti.

Paskui vedžiodamas pirštu po rašomąjį stalą, pakartojo dar kartą:

— Vaikus nuvariau į kapus. Dar pratarė žodį — velnias, — ir staiga pats sau pripažino:

— Aš daugiau nei tai padariau. Vaikus be laiko į kapus nuvariau.

Tiesiog Pilypas nepajėgė suprasti, kaip jis galėjo tiems žmonėms iš Pamentų padaryti tiek daug blogo. Kiek jį jau prikamavo tas faktas, kad neturėdamas pašaukimo jis ėjo kunigo pareigas, — kad padarė daug nuodėmių, o čia dar pasirodė, jog jis pasidarė priežastimi didelių nelaimių ne dabar, o kaip tik tuo laiku, kada jis manė tinkamai suprantas Dievo įstatymus.

Griebėsi jis dabar už visko, kas pasitaikė, kaip skėstantis. Bandė įtikinti save, jog, nežinintį tai, kaip jis būtų pasielgęs, visvien tų žmonių nebūtų išgelbėjęs nuo nelaimės, visvien

je būtų save pražudę. Pritaikymas jiems teisėtumo tik dar labiau parodė jų neišgydomas žaizdas. Dar nežinoma, ar tokiose sąlygose buvo galima išvengti tos ar kitos nelaimės. Bet visus tuos pasiteisinimus lengvai nuneigė įsitikinimas, jog ne tame dalykas, ar jiems būtų pasisekė ko tai išvengti, bet tame, kad jis apie tai nesisirūpino, kad jis nieko nepadarė, kad palengvintų jų padėtį. Visai ką kita jis turėjo galvoti, kai tamsioj bažnyčioj klausė Flosą išpažintis. Ir taip visada ir visur — ne tai ir ne tai jis turėjo omenėj. Savė, ir tik vieną save jis turėjo ir savo širdij ir savo galvoj.

Sėdėjo nesijudindamas. Ir rodėsi jam, kad jis niekuomet nepasiliuos, nuo tų mažai jam žinomų Flosų. Ir jis tylu balsu, beveik šnibždomis, kartojė — Flosas, Flosas.

Vienok kai kuriam laikui praejus, nerasdamas niekur paramos ir jausdamasi bejėgis, jis visai netikėtai pajuto augimą kokios tai laimės. Tarsi su tuo blogumu, kurį jis visai nenorėdamas padarė Flosams, galutinai išsisėmė visas gyvenimo blogumas. Niekuomet jis dar savyj neįsivaizdavo tokios jėgos natūralio gyvenimo pradėjimui, kaip dabar. Jis daugiau nebegalvojo apie tai — ar jis turi pasilikti tik kunigu, ar ne. Taip, žinoma, jis gali būti kunigu, ypač jis juo gali būti. Tas įsitikinimas pas jį augo vis labiau ir labiau.

— Šiandien sekmadienis. Jau po pamokslų, — galvojo. — Viešpatie, kodėl visa tai man neatėjo į galvą vakar.

Susijaudinęs jis pradėjo ant stalo vartyti popierius. Suplėšė lapą, ant kurio buvo pradėjęs rašyti šv. Petro bažnyčios istoriją. Paėmė kitą lapą ir pradėjo rašyti sątrauką savo sekamam pamokslui. Savo pirmam, tikram pamokslui.

— „O jeigu jums rodo, — rašė jis, — kad blogai išsirinkote savo užsiėmimą, kad neatlaikysite savo pašaukimo naštos, atsiminkite, kad pasaulį yra vienas darbas, vienas pašaukimas — būti mielaširdingu link artimo savo“.

Išbraukė parašytą ir pradėjo iš naujo. — „Skaitliuoti savo nuodėmes — tai negyventi, bet puti. Vienas tėra gyvenimas ir vienas pašaukimas — gelbėti žmonėms.“

Pasaulis žengia pirmyn ne įstatymų pildymu, ale gerais darbais“.

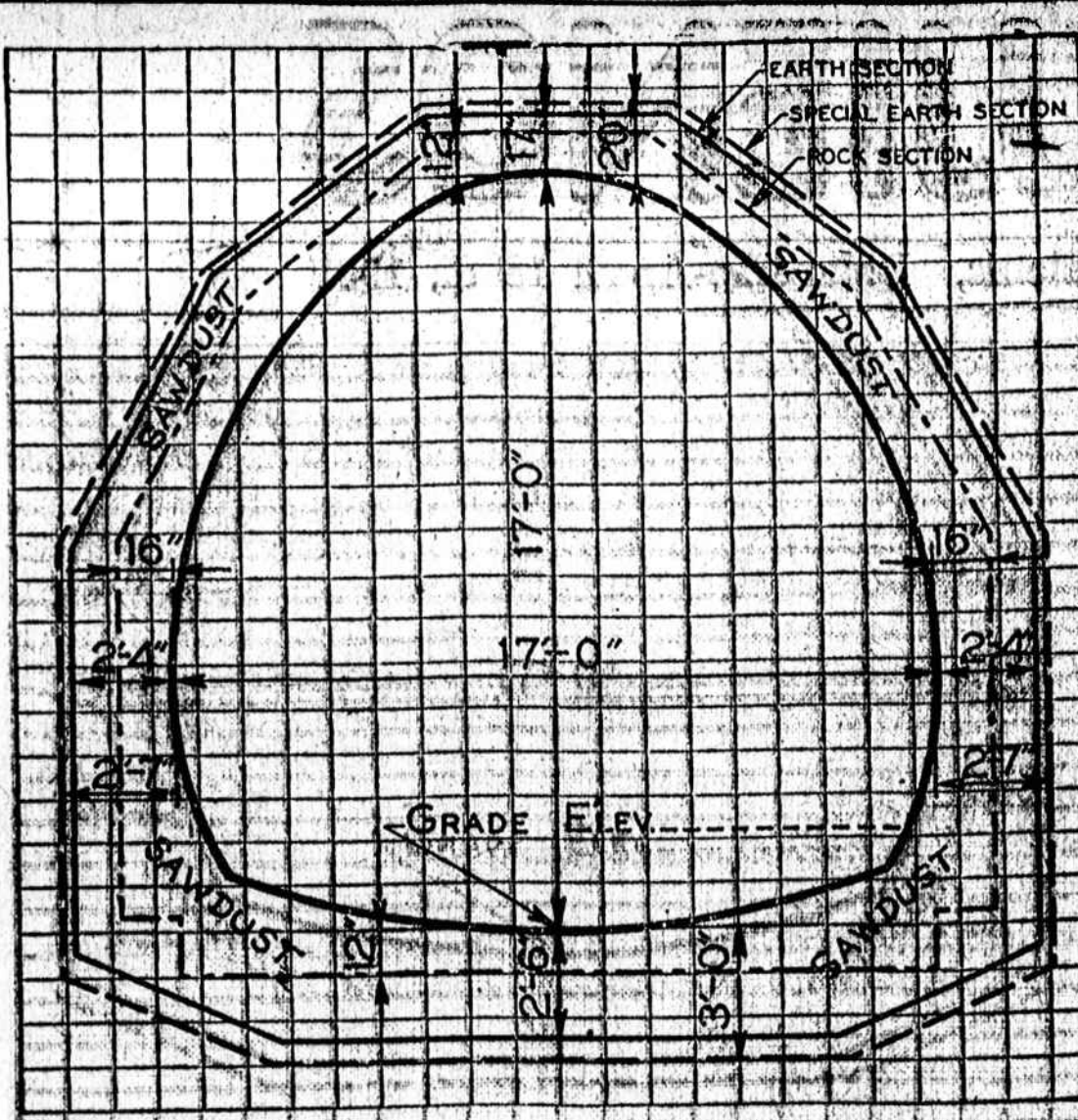
Pasirodė, kad tai žmonėms lyg truputį ir sunkoka ir jam pačiam nelabai tesuprantama. Vėl išbraukė ir paėmė kitą lapą.

— „Kuo tu nebūtum — kunigu, valdininku ar kaimiečiu — nieko nenuveiksi ir Dievas tau nepadės, jei neįjaisi meilės link žmogaus. Juk vienas tėra pašaukimas... vienas kelias“... rašė jis vis lėčiau ir lėčiau.

Ir greit jis padėjo plunksną į šalį. Galva pradėjo sukintis, nežinojo ką daugiau rašyti. Norėjo pailsėti ir atsikvėpti. Priėjo prie lango ir daugiau jį pravėrė lyg ne savo ranka. Net nustebsiai apsidairė: kieno ranka jis vadžioja? Nugąsdino jį ir neįmanoma betvarkė aplinkui. Pajuto jis neįmanomą skausmą. Krūtinėj kas tai draskėsi lyg įdūkės žvėris. Apėmė jį liudėsės. Stengėsi jis save nuraminti, kad tai niekis, kad dabar jis stovi ant slenkščio naujo gyvenimo, kurį tuoj pradės vesti. Užsinerėjo valandėlės atsigulti. Bet iki lovos jau nedasigavo.

— Rado jį sugniužusį asloj. Gulėjo kniupščias. Bandė atgailvinti, bet nieko iš to neišėjo. Rado jį Antanas, kai atėjo su raštu iš konsistorijos. Tuo raštu kunigas Pilypas buvo pašaukiamas pasirašinti dėl parapijonų paguoto skundo.

Trumpam laikui praejus pilna klebonija prisipildė žmonių. Sugrįžo iš miško Verutė. Pamėčiusi susirinkusią minią, ji pabėrė uogas ir ėmė grūstis

SANITARY DISTRICT TUNELIO SKERSPIUVIS

Vaidely matoma kaip aplinkui tunelio sienose buvo supilto pivoenos (sawdust), kurioms užsidėgus žuvo 12 žmonių.

per žmones, šaukdama: „Kas atsitiko? Kas atsitiko?“

Kada ją atitraukė nuo lavono, ji įbėgo į virtuvę ir bandė peiliu pasipiauti.

Surišta dejavo: — Nužudėte jį man! Nužudėte!

Paskui desperatiškai ėmė rėkti:

— Nebuvau aš prie jo, nebuvau paskutinėj valandoj! — Nuo to šaukimo ji užkūlo ir neteko sąmonės. Nunešė ją į kaimą, toliau nuo pagundos, kad atsipeikėtų.

— Maža to, — murmėjo žmonės, — kad numirė nuo girtavimo ir palaidumo. Dar reikia ir tai Verutei Dievą rustinti.

Tuo tarpu karštas ir troškus oras pasigadino. Prieš saulėlei-dį pradėjo rinktis audra. Žalumynai pradėjo mainyti savo spalvą. Horizontas pasirodė juodai debesys, kurie neužlgo visą dangų apėmė. Pradėjo tėti. Kur tai sužabavo, o greit po to pasigirdo griaustinis. Žmonės išsiskirstė. Tapo pranešta ten, kur reikalinga. Du kaimiečiai, iš choro, pasiliko laukti, kol ateis pakviestos moterys, kurios turėjo nuplauti ir aprengti klebono kuną. Kai perkunijos audra po truputį ėmė mažėti, jie priejo prie skambančio nuo lietaus lango, pro kurį pamatė gaisrą. Raudonos liepsnos, lyg kraujas, veržėsi į viršų.

— Dega, — tyliai pratarė jie kartų.

Jiems pasidarė baisu. Tyliai jie žiūrėjo į kunigo Pilypo veidą, kuris matėsi kiekvieną kartą, kai tik sužabodavo.

Paskui nusigręžė į langą pradėjo puslėsiu kalbėtis.

— Tai Gaulicuose dega, — sušnibždėjo vienas jų. — Tur būti perkūmas ir namus trenkė.

Galas

Jei nori išmokyti gerai rašyti — nusipirk typewriterį.

IVAIRENYBES

Napoleono mirtis

Žmogaus fantazija visuomet stengiasi papuošti įvairiais prasimanymais ir apvainikuoti legendomis kiekvieną pagarsėjusį asmenį, nors tos legendos ir prieštarauja tikriems faktams ir istoriškais įtikinamais duomenims.

Napoleoniskiosios epopejos finalas ir liudna Napoleono gyvenimo pabaigą, kalinamo šv. Elenos saloj, neatitinkanti jo gyvenimo, veiksmų ir garbės, buvo per daug sunki nacionalinei prancūzų savimylai. Ir štai padėti tai savimylai ateina fantazija ir sukuria gražią ir reikšmingą apysaką. Ši pasaka sako, kad vieton Napoleono į šv. Elenos salą 1815 metais buvo išstremtas paprastas prancūzų kareivis vardu Robė, la-bai jį panašus, tai buvo Napoleono lygmuo. Toks faktas aiškinamas yra tuo, kad niekas iš Napoleono artimų ir iš-tikimų jo šalininkų ir draugų tarpo nenorėjo gėra valia pas-kerinti kalinį, o nuvažiuo tik vienas Bertrandas ir tai vieninteliu tikslu, butent — pridengti tos paslapties. Pats Napoleonas nuvyko į Italiją ir slėpėsi Veronės mieste, kur buvo jis įkūręs optikos dirb-tuvę ir varė tą darbą. Čia jis ramiai baigė gyventi savo de-nas, bet jo didi meilė savo vie-ninteliui sūniui jį pražudėsi. Trokšdamas matyti mylimą sūnų, jis prasikverbė į Senbur-ną — išstremimo vietą, kur ir žuvo nuo austrių sargybininko kareivių kulkos, beveik prie tikslo... Taip pasakoja legenda.

Prancūzų rašytojas A. Chave paskelbė laikraštyje „Temps“ turį įrodyti, kad iš tikrųjų Na-poleonas nebuvo išstremtas ir

nemiręs šv. Elenos saloj. Jis teigia, kad padavimas apie to-ki nuotykį esąs ne legenda, bet tikroji realybė. Ir todėl, kada 1821 metais pasklido ži-nios apie Napoleono mirtį, tai Prancūzijos visuomenė netikė-jo toms žinioms, nes ji jau bu-vo pirmiau paskleisti gandų tikinta, kad Napoleonas nebu-vo išstremtas į šv. Elenos salą. O tie gandai esą labai stiprūs, rimti. Ir kad jai tikrai žinoma, kaip dalykas įvyko, kuri ji ir priima be jokių svyravimų. O nežinomas asmuo nieko nedo-mino.

Kaip charakteringa savo tvirtinimo pavyzdį, A. Chave pirmiausia paremia neginty-mais įrodymais, kuriais, jo nuo-mone, esą memuarai Paryžiaus tardomosios policijos agento Ledriu, paskelbti 1840 metais.

Agentas Ledriu pasakoja sa-vo memuaruose, kad vieną kar-tą policijos ministeris Fau įga-lijo jį surasti Napoleono lyg-menį, kad, reikalmi esant, gali-ma būtų juo pakeisti impera-torių. Ledriu, padedamas vie-no pėstininkų pulkininko, vei-kiai atliko tą svarbų įgalioji-mą. Jis surado asmenį, visiškai panašų į Napoleoną. Ar-mijoj buvo kareivis nuostabiai panašus į Napoleoną ir dėl tos priežasties jis naudojosi dideliu populiariskumu kaip pulke, taip ir savo tėviškėje. Tai buvo Eu-genijus Robė, gimęs 1781 me-tais Balisoro miestyje. Ledriu pristatė jį ministeriui, o pasta-rasis Napoleonui.

Toliau savo atsiminimuose Ledriu sako: „Ligi 1816 metų aš nieko negirdėjau apie Robė. O 1816 metais Balisoro miestelio Liudoviko XVIII policijai pranešė, kad nežinia kur dingo Robė, apie kurį per visus me-tus nebuvo jokių žinių. Ir iš-keltas tuo reikalu tardymas buvo veikiai numatintas. Aš — priduria Ledriu, — visuomet mamai, kad tame dalyke esąs koks tai nežinomas slėpiny-s.“

Ir štai tai slėpinį nušviečia pareiškimai ir kitų liudininkų prisipažinimai. Taip pabrėžia Rič gerai pažinusi Napoleoną, kuriai teko matyti šv. Elenos salos kalinį, jį neįpažino jo Napoleonu. Ji labai stebėjosi generolo Bertrando ir daktaro Omoro išdėsiu pasiūlymu su kalinio, tuo tarpu, kai kalnys visuomet buvo mandagus ir pa-klusus.

Be to, Petrucijus, auksaka-lis iš Veronos, praneša, kad 1816 m. grėta su jo krautuve įkūrė optikos dirbtuvę kažin koks nežinomas žmogus, kuris iš karto nusipelnė viso kvarta-lo gyventojų pasitikėjimą ir meilę. Tam žmogui, pažvelgus į jį, buvo apie penkiasdešimt metų. Jis buvo taip panašus į Napoleoną, kad jį kitaip ir ne-kaip istorišką medžiagą, kuri turi įrodyti, kad iš tikrųjų Na-poleonas nebuvo išstremtas ir

mas savo darbą. O 1823 me-tais jis atėjo pas Petrucijų ir atidavęs jam voką, užanspau-duotą keliais antspaudais, pasa-lė: — „Jeigu aš nesugrįšiu per tris mėnesius, tai prašyčiau tą laišką nusiųsti Prancūzijos ka-ralijai.“

Praslinkus trims mėnesiams Petrucijus nusiųstė voką nuro-dytu adresu, nes nežinomas jam vyras nebegrįžo. Greit po to į Veroną atvyko Prancūz-jos karališkų rūmų policijos agentas ir likvidavo optiko reikalus ir įteikė auksakaliui šimtą tukstančių frankų, pra-sydamas jį laikyti tai paslap-tyje. Taigi Petrucijus buvo iš-tikintis, kad slėpiningas opti-kas buvo Napoleonas. Be tų pa-davimų yra dar oficialūs doku-mentai. Taip advokatas T. Aristėinas, gimęs Senbrune, kur buvo auklėjamas Napole-ono sunus, įtraukė į savo kny-gas 1823 metais rugsejo mėn.

5 dieną štai ką: „Praeitą nak-tį kažin koks nežinomas vy-rus norėjęs perlipti per kara-lišką daržą aptvartą. Sargybi-ninkas iššovė ir mirtinai jį su-žeidė. Nepažįstamas mirė, kar-todamas: „Reichštato kuni-gaikštis... karalius... sunus.“

Prie užmušto vyro neradė jo-kių dokumentų, kurie galėtų paliudyti jo asmenį, bet maty-ti, kad buvo prancūzas, nes Prancūzijos pasiuntinys, suži-nojęs apie tokį atsitikimą, la-bai nusiminė ir paprašė ati-duoti jam užmušto žmogaus lavoną. Be to, Balisoro miestelio knygoje yra pažymėta, kad tikras miestelio gyventojas ka-reivis Pranciškus Eugenijus Robė mirė šv. Elenos saloje. Mirimo laikas buvo pažymėtas, bet nežinia kieno įsakymu ta data buvo išskusta.

Taip susidarė dramatiška legenda apie Napoleono mirtį. [T.]

LIETUVA SKOLINIMO ir NAMU STATYMO DRAUGIJA

Lithuania Building, Loan and Homestead Association

Inkorporuota Kovo 31-mą, 1904

27-ta

METINĖ ATSKAITA

Baigiant Metus Sausio 31, 1931

DIREKTORIAI:

FRANK MARGEVIČIA JOHN WALANTINAS
JOHN P. EWALD JOHN BOGVILAS
ANTON TAMKEVIČIA JOSEPH R. SLIAZAS
JOSEPH SELENIS ALEX DARGIS

ASSETS—TURTAS

Loans Real Estate	\$328,900.00
Loans on Stock	13,375.00
Interest due	2,769.82
Installments due	8,479.56
Real Estate	6,753.49
Insurance Premiums	572.33
Bills Receivable	6,000.00
Accounts Receivable	90.00
Cash in Banks	17,282.92

Total Assets \$384,225.12

LIABILITIES—ATSAKOMYBĖ

Installments paid on stock	\$202,289.44
Installments paid in advance	3,653.92
Installments due	8,479.56
Paid-up Stock	105,650.00
Interest advanced	1,742.00
Incomplete Loans	14,000.00
Accounts Payable	59.73
Interest accrued	3,200.00
Contingent Fund	15,000.00
Profit (divided)	30,108.04
Profit (undivided)	42.43

Total Liabilities \$384,225.12

RECEIPTS—IPLAUKOS

Cash in Banks	\$13,637.13
Installments	81,626.33
Paid-up Stock	48,600.00
Interest	19,315.94
Premiums	1,715.25
Memberships	434.00
Fines	21.45
Rents	150.00
Loans Repaid	42,725.00
Real Estate	919.82
Insurance	589.71
Bills Payable	5,000.00
Bills Receivable	4,500.00
Accounts Payable	59.73
Accounts Receivable	3,638.37
Incomplete Loans	14,000.00
Contingent Fund	1,000.00

Total Receipts \$237,932.74

DISBURSEMENTS—ISMOKEJIMAI

Loans on Real Estate	\$86,000.00
Loans on stock	4,400.00
Installments withdrawn	58,824.70
Paid-up stock	27,700.00
Interest	6,458.12
Real Estate	4,567.38
Insurance	760.12
Bills Payable	15,589.57
Bills Receivable	6,000.00
Accounts Receivable	165.00
Interest on Bills Payable	4,530.03
General Expense	900.32
Salaries	2,903.40
Sentatives and Print	190.98
Cash in Banks	17,282.92
Contingent fund, etc.	1,650.00

Total Disbursements \$237,932.74

AKCIJOS KAINUOJA

10c—12½c—15c—25c—30c—40c—50c ir \$100.00

Serijos prasideda pirmą Antradienį Vasario, Gegužio, Rugpjūčio ir Lapkričio

Draugijos susirinkimai atsibuna

Antradieniais 7:30 iki 9:00 val. vakare.

Parūpiname paskolas dėl pirkimo arba statymo namų, atmokant mėnesimais mokesciais.

STIPRUS KAIP UOLA

Bankos stiprybė yra pagrindas, į kurį reikia kreipti atydos pasirenkant vietą savo pinigų taupymui. O dabar stiprumas ir saugumas dar labiau tūri rupėti kiekvienam.

METROPOLITAN STATE BANKS buvo ir tebėra stiprus ir saugus bankas. Metropolitan State Bankas yra „ROLL OF HONOR“ bankas, todėl, kad mes esame padėję alsaugon penkis sykius daugiau pinigų, negu valstija reikalauja.

Visokiais piniginiiais reikalais, užteik i mūsų banką

Metropolitan State Bank

2201 West 22nd Street, kampas Leavitt

IMPERFECT IN ORIGINAL

BIZNIO, EKONOMIJOS ir FINANSŲ SKYRIUS

Eina kiekvieną savaitę bendradarbiaujant
K. AUGUSTUI, J. VARKALAI ir V. RUŠINSKUI

APŽVALGA

Žmonės mėgsta spekuliuoti. O kas spekuliuoja, tas daugumoj atvejų praranda savo pinigų. Šalti statistikos duomenys rodo, jog 75% nuosimčiųjų, kurie spekuliuoja, paprastai turi nuostolių. Vadinasi, jeigu mes turime 100 spekuliantų, tai iš jų 75 turės nuostolių ir tik 25 šį tą uždirbs.

Amerikoj žmonės labiausia spekuliuoja šrais. Kas metai biržose jų parduodama už bilionus dolerių. Kadangi šerų vertė nuolat įvairuoja, tai bandoma juos nupirkti tuo laiku, kada vertė yra nukritusi, o parduoti, kada jie pradeda kilti. Bet dažnai pasitaiko taip, jog žmogus nenuspėja laiko: jam atrodo, kad šerai yra pasiekę paties dugno ir tuoj jie turės pakilti, o tikrumoj išeina kaip tik priešingai, — jie ne tik nekyla, bet dar labiau ima smukti. Gerai dar, jei žmogus už šerų yra sumokėjęs visus pinigus: tame atveju jis mėnesį kitą gali palaukti, kol biržos reikalai kiek pasitaiso. Bet jeigu jis šerūs nusiperka ant "margin" — sumoka tik dalį pinigų, tai reikalas prastas. Kuomet šerai pradeda smukti, tai brokeris reikalauja įnešti daugiau pinigų, kad apsaugojus savo pinigus. Jeigu to nepadaroma, tai jis šerūs parduoda. Tokia transakcija kostumeriui, žinoma, neįsėina ant naudos, nes jis beatgauna tik mažą dalį savo įneštų pinigų.

Bet kas spekuliuoja biržoj, tas turi būti prisirengęs prie visko, — pelnyti ar žudyti savo pinigus. Tačiau daug blogesnis reikalas yra su tais žmonių agentų. Kas metai išdygsta naujos korporacijos ir kompanijos, kurių vienatinis tikslas yra prigaudinėti žmones. Tų korporacijų šerai yra bevečiai. Korporacijos prisiramdo agentų, kurie valkiojasi po žmones ir siūlo "bargenų", žadėdami didžiausių pelnų. Lengvatikių visuomet atsiranda. Na, o kuomet korporacija pakankamai prisilaužo dolerių, tai ji išnyksta, kaip kamparas be pipirų.

Apskaičiuojama, kad net dartiniais blogais laikais tos sukčių korporacijos ir kompanijos išvilioja iš Amerikos žmonių apie \$600,000,000 per metus. Geresniais metais jos prisilauždavo iki \$2,000,000,000.

Kad nepakliuti į visokių sukčių žabangas, reikalinga, sako Watson Washburn, prisilaikyti sekamų taisyklių:

1. Patirti, kiek yra atsakomybą firma, kuri siūlo parduoti šerūs arba bonus.
2. Jeigu firma arba agentas nėra jums žinomi, tai kreipkitės į "Better Business Bureau", savo banką arba kitą patikimą įstaigą ir klauskite informacijų.
3. Patirkite ekspertų nuomonę apie daromą pasiūlymą.
4. Atsiminkite, kad bonai taip pat gali būti bevečiai, kaip ir kai kurių korporacijų šerai.
5. Niekomet nesirašykite po bile kokių popiergaliu, kurį jums pakiša agentas.
6. Darant kokią nors biznio transakciją, visuomet turėkite liudininkų.
7. Jeigu jūs tapote svindlerių auka, tai tuoj praneškite prokurorui. Tuo būdu jūs ne tik sukčius įklampinsite į bėdą, bet apsaugosite nuo jų ir kitus žmones.
8. Pirm visko ir paskui visko būkite atsargūs su nežinomais žmonėmis, kurie žada jums visokių gerybių. Daugu-

Garsinimasi ir pasisekimas biznyj

Copper and Brass tyrinėjimo įstaiga sako, kas šiais metais statybai bus išleista \$4,600,000,000. Palyginti su 1929 m. pernai statyba namų sumažėjo 30 nuosimčių. Tai įvyko vyriausia del depresijos.

Per pereinamus metus apdraudus kompanijos investavo į nejudinamą nuosavybę, — vyriausia namus — apie \$7,000,000,000. Idomu pastebėti, kad per paskutinius kelis metus tos kompanijos daugiausia investuoja pinigus didmiesčiuose, finansuodamos namų statymą. Investavimas į farmas per paskutinius septynis metus nupuo- lė ant 19 nuosimčių.

Prieš kelis metus žmonės buvo apsikrėtę Floridos svaiguliu. Florida buvo pažadėtoji žemė, kur kiekvienas gali tapti turtingu. Laikraščiai skelbė tiesiog pasakingų dalykų. Štai trys studentės pritruko pinigų mokslui ir sumanė vykti į Floridą. Ten jos pasisamdė palapinę ir užsidėjo "real estate" ofisą. Biznis joms taip gerai sekėsi, kad per kelis mėnesius pasidariusios apie du šimtu tukstančių dolerių.

"Boom" tais laikais buvo didžiausias. Kainos žemei (lotams) kilo kas dieną. Budavo atsitikimų, kad žmogus prieš pietus nuperka gabalą žemės, o vakare jau parduoda kitam, uždirbdamas kelis tukstančius dolerių. Taip tęsėsi per porą metų.

Bet kaip greit tas "boom" užėjo, taip greit jis ir pasibaigė. Staiga išpuštos nejudinamos nuosavybės kainos pradėjo galvutrukčiais smukti. Žmonės, kurie sapnavo apie milžiniškus pelnus, prarado visus savo pinigus. Žuvo milijonai dolerių, kurie suplaukė į apskurčiųjų "real estate" biznierių kišenes.

Trukus tai išpuštai puslei, žmonės nuo Floridos pradėjo kratytis. Biznis ten visai apmirė, o nejudinamo turto pardavinėtojai išsikraustė kitur. Po tos katastrofos jau praėjo keli metai, o Florida vis dar negali atsigręžti. Kad pataisyti pakrikusį biznį, pastaruoju laiku sumanyta pradėti "bustinimo" kampaniją. Tam tikslui norima sukelti kas metą po \$500,000. Ta "bustinimo" kampanija turės tęstis per trejus metus. Visoj Amerikoj bus paskleista tam tikra literatura, kuri perstatys Floridą puikiasioj šviesoje. Tuo būdu vėl bus bandoma sužvejoti žmonių, kurie panorės investuoti savo pinigų į Floridos nejudinamą nuosavybę.

Mineralinio aliejaus pramonėj siaučia tikra anarhija. Kainos gazolinui ir kitiems naftos produktams nuolat smunka. Kartu su tuo smunka ir aliejaus korporacijų šerai.

Prieš kokius septynis metus buvo reiškiamas didelio susirpinimo dėl to, kad trumpoj ateityj aliejaus pritrūks. Valdžios paskirta ekspertų komisija net padarė pranašavimą, jog už 25 metų Amerika nebeturėsianti savo aliejaus.

Na, o kas dabar dedasi? Pasirodė, kad visi tie pranašavimai buvo klaidingi. Aliejaus ištekliai nei kiek nesumažėjo. Dabar ydžios rūpesnis yra ne kur gauti aliejaus, bet kur pakeiti jo pervirį, nes aliejaus pagaminama daugiau, negu jo sunaudojama.

Garsinimasi ir pasisekimas biznyj

Vargiai rasis Amerikoj nors vienas biznierių, kuris be savęs garsinimosi-reklamos pasiekė didelio pasisekimo biznyj. Amerikoj tiek daug dėdė svarbos apgarsinimams, jog apgarsinimai matosi gatvėkariuose, traukiniuose, ant įvairių "bill board", per radio, anglių ir svetimtaučių laikraščiuose. Didelės biznio įstaigos turi tam tikrus žmones, kurie studijuoja, kaip geriau pasigarsinti, kaip prekę gražiau langeti, kaip geriau patarnauti kostumeriams, kuomet jie ateina krautuvėn. Ir praktika parodo, kad tas viskas ne tik apsimoka, bet ir gerą pelną neša.

Bet nežiūrint, kaip gražiai bus biznierių krautuvė įrengta, kaip mandagiai jis bus pasirengęs patarnauti kostumeriui, kaip gerą tavorą jis turės, jeigu žmonės nežinos, kas jo krautuvėj yra parduodama, kokie bargenai yra, kokie nauji tavorai krautuvėj randasi, nauji prekių pagarinimai — pagerinimai, viskas bus veltui. Tik mažą dalelę

"CHICAGO'S LARGEST EXCLUSIVE CLOTHIERS"

Del Pavasario
GERI RUBAI KAINUOJA MAZIAU
DVIEJŲ KELINIŲ SIUTAI
\$39.50
Tikros \$50 Vertės

Mes padarėm savo nusistatymu teikti geresnės rūšies Siutus — o ne paprastos kokybės ir pasiuvimo — už žemesnės kainas. Tai labai patiko žmonėms, kurie pageidauja geriausio — už mažiausią kainą. Musų pasirinkimas šiemet gali pasigirti naujaisiais patternais ir spalvomis.

GRAŽUS, RANKOMIS PASIUTI
TOPKAUTAI
\$19.50 — \$25 ir \$35

TURNER BROS.
Kampas Halsted ir Roosevelt
Atdara-Subatoj iki 10 v. vak. Nedėlioj iki 1 val. po pietų.

jo kostumerių apie visa tai žinoti. Kostumeris atėjęs karta į krautuvę, nusipirkęs ko jam reikia, dažnai pamiršta ją iki jam kas nors vėl primena.

Krautuvinių ryšių su kostumerių pasiūla beveik nutraukti po to, kai kostumeris nusiperka, kas jam reikia. Kad palaikyt nuolatinį ryšį su kostumeriais, reikia garsintis laikraščiu. Laikraštį žmonės gauna kas dien. Jame mato krautuvinių ryšių garsinimą, jį peržvelgia, pamato, kas jam tinkama ir reikalinga, eina ir nusiperka. Dažnai pasako ir savo draugui, kad ten ir ten yra bargenas. Tad krautuvinių garsindamas, laikraštį palaiko nuolatinis ryšys su savo kostumeriais. Tie jo nuolatiniai kostumeriai praneša apie savo pirkinius kitiems ir taip biznierių garsinasi ir jo biznis plečiasi.

Yra nemažai lietuvių biznierių, kurie kaip ir bijosi garsintis. Mano, jog daug bus išlaidų, o pelno ar bus kiek ar ne. Tokiems biznieriams, aišku, sunku savo biznį praplėsti, sunku vartyti kompeticiją su kitais biznierių, kurie garsinasi, kurie turi tukstančius kostumerių ir vis suranda naujų kostumerių savo tavorams. Kai kurių lietuvių biznierių pasisekimas absoliutiškai priklauso nuo garsinimosi. Tiesia, nedaug mes Chicagoj turime lietuvių biznierių, kurie amerikonišku budu save reklamuo-

tu. Bet tie, kurie pradėjo save garsintis ant didelės skalės, pasiekė didelio biznio pasisekimo. Tarp jų, lietuvių biznierių kurie apšėdai save garsinasi, galima paminėti Josi Budrik muzikos daiktų krautuvę ir Peoples Furniture Co. krautuvę. Šie sekmingi lietuvių biznierių tikrai išliko bizny tik todėl, kad mokėjo garsintis, ir mokėjo savo kostumerius patenkinti. Šios dvi lietuvių įstaigos paėmiau kaip pavyzdį. Yra nemažai ir kitų lietuvių, kurie apšėdai garsinasi ir yra pasiekę sekmingi biznierių.

Kai kurie mano, kad tie, kurie daug garsinasi, turi brangiau imti iš kostumerių, kad apmokėtų už apgarsinimus. Tai yra kaip tik priešingai. Tie biznierių kurie garsinasi neima už savo tavorus brangiau už tuos, kurie visai nesigarsina, bet dar pigiau. Jie tą gali pigiau padaryti štai delko. Biznierių apšėdai garsindamiesi turi daugiau kostumerių ir galbut su tiek pat žmonių ir su nedaug brangesnėmis rendomis parduoda galbut dvigu-

bai daugiau tavorų už tuos, kurie sakysime, turi maždaug tokias pat krautuves, tik nesigarsina. Dideli uždarbiai pasidaro ne iš to, kad brangiau už tavorą ima, bet iš to, kiek daug tavoro parduoda. Sakysime vidurmiesty, rendos nepaprastai brangios, o už tavorus paprastai neimama brangiau, negu priemiesčiuose. O tai yra todėl, kad ten tukstančiai kostumerių pereina per dieną ir daug tavorų išperka. Be to, kaip minėjau, tos krautuvės ir apgarsinimams didelės pinigų sumas išleidžia.

Iš to, kas aukščiau paminėta, bus aišku, kad garsintis laikraščiu yra dviguba nauda: kostumeriai gauna geresnės rūšies kainą prekes, o biznierių gali parduoti pigiau prekes už tuos, kurie nesigarsina ir daugiau pelno turėti.

—V. R.s.

GERB. Naujienų skaitytojos ir skaitytojai prašomi pirkti reikalingas eiti į tas krautuves, kurios skelbia Naujienas.

JUSŲ PATOGUMUI

"NAUJIENOS" TURI ATSTOVUS SEKA-MOSE VIETOSE

Marquette Park
TUBUČIO APTEIKA
2832 W. 63rd St.

Brighton Park
B. R. PIETKIEWICZ
2608 W. 47th St.
Tel. Lafayette 1083

Roseland ir Pullman
WAITCHES BROS. CORP.
52 E. 107th St.
Tel. Pullman 5950

Kai jums reikės pasiųsti pinigus Lietuvon, paduoti "classified" skelbimą ar užsirašyti "Naujienas", kreipkitės į artimiausį atstovą.

Skelbimai Naujienose duoda naudą delto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

PASINAUDOKITE
TIKRAIS DABAR ESANČIAIS
BARGENAIŠ ant plumbingo
ir apšildymo prekių.
Išmintingi žmonės
pasinaudo šiomis
nepaprastomis
vertėbėmis
ir pirk
dabar.

Klozetų Sėdynės, kurios
tik kiekvienam toileto
puodui. Golden azuolo ar ber-
žo mahogany \$1.65

18x21 R.
R. Basin

Mes turime per daug
šio didumo Basin ir
mes 100 parduoda-
me po
\$5.75

Pilnas Maudynės kambarys už didelį sutaupymą. TRIJŲ ŠMO-TU SETAI SU VISAIŠ TRIMINGAIS \$44.90

17x19 Prausykla—platus užlenkimo stiliaus su china kranų rankenomis, nikeliuo-tais sietais ir P. O. plugas. Pilnai tiktai \$9.90

4, 4½ ar 5 pėdų maudynė ant kojų su vieno šmofo kranų kombinacija su china rankenomis del šalto ir šilto vandens — sujungti waste ir over-flow. Pilnai tiktai už \$22.50

Tikro plizgancio china Klozeto kombinacija, susidedanti iš tanko, puodo ir iš arba Golden Azuolo ar Beržo Mahogany sedynė Pilnai tiktai \$12.50

PACIOS GERIAUSIOS RUSIES BALTAI ENAMELIUOTOS SINKOS SPECIALIAI

52 colių nulenktais kraštais sinkos, kol jų išteks. \$20.00

42 colių kampinė apron sinka, kiekviena \$21.75

APSILDYMO PLANTAI UŽ NEPAPRASTAI ŽEMAS KAINAS.

Dugnas jau tikrai tapo pasiekiamas, ant kiek paliečiamos yra apšildymo plantų kai-nos. Jūs galite užsisakyti dabar ir busite tikri, kad jūs gaunate geriausį ką pinigais gali pirkti už žemiausią kainą kokios nebuvo per daugelį metų.

Isidėkite sau boilerį dabar. Užmokėkite už jį ateinančią žiemą.

NEIMAM NUOSIMČIŲ PER TRIS MENESIUS.

Radiacija 30c už ketvirtainę pėdą.

BUY NOW

COMPLETE HEATING PLANT

M. LEVY & CO.

VYRIAUSIAS OFISAS IR ŠIORUMIS
2113-33 South State Street
Telefonai: Calumet 0642-0643-0644-0645

SOUTH CHICAGO SKYRIUS 9302 Commercial Ave. Tel. SAGINAW 4847

SOUTH WEST SKYRIUS 4101-5 Archer Ave. Tel. LAFAYETTE 0287

PIRK DABAR!

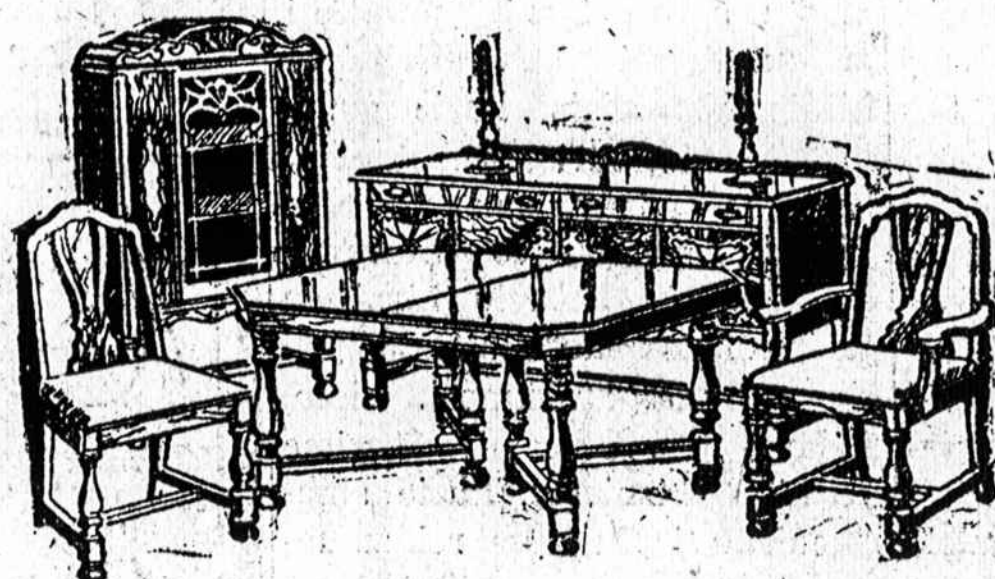
Radio Arba Radio Kombinacija, Kada Oras Yra Pilnas Gražios Muzikos ir Tiek Daug Lietuvių Radio Programų

Autorizuoti pardavėjai visų žinomų standard radio išdirbysčių: Atwater Kent, Stromberg Carlson, Majestic, Philco, Zenith, Sperton, General Motors, Bosh, Brunswick, Victor, RCA Radiola ir kitų

Geri laikai sugrįžta! Budriko milžiniškas stakas naujų 1931 modelių turi but išparduotas už pusę kainos ir ant lengvų išmokėjimų. Tokia proga pasitaiko tik tai vieną sykį i 10 metų. Todel nelauk nieko, atsilankyk dabar. Su kiekvienu radio dykai graži liampa arba gražus suolelis Visos radios garantuotos. Vienus metus dykai patarnavimas.

Naujas Brunswick Radio Kombinacija, už **\$129**
Naujas Automatic Brunswick Radio, permaino 20 rekordų, už **\$295**

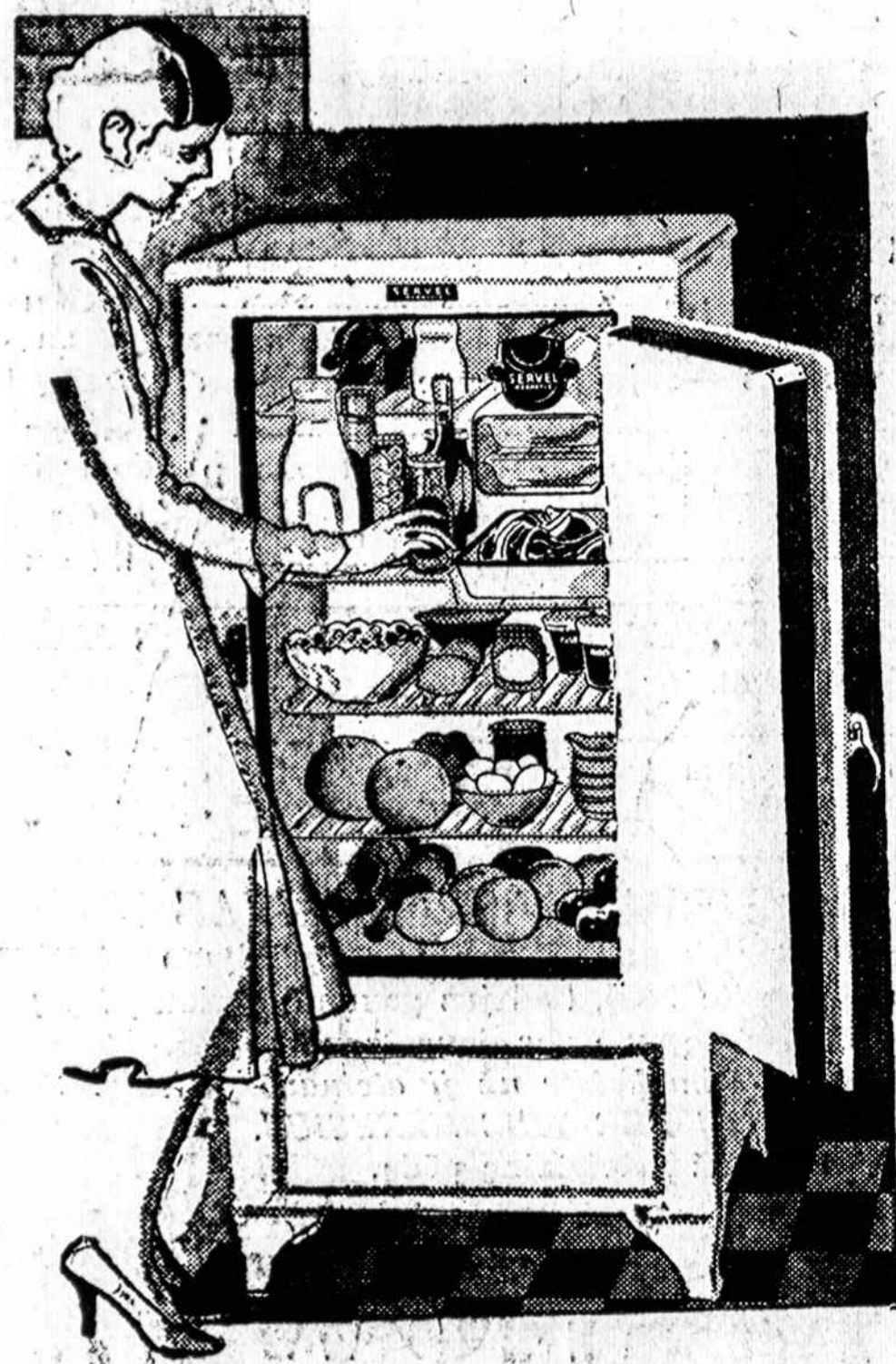

7 šmotų Walnut valgomojo kambario setai vertės \$125.00, už **\$65**
3 šmotų Parlor Setai, vertės \$100.00, už **\$49**

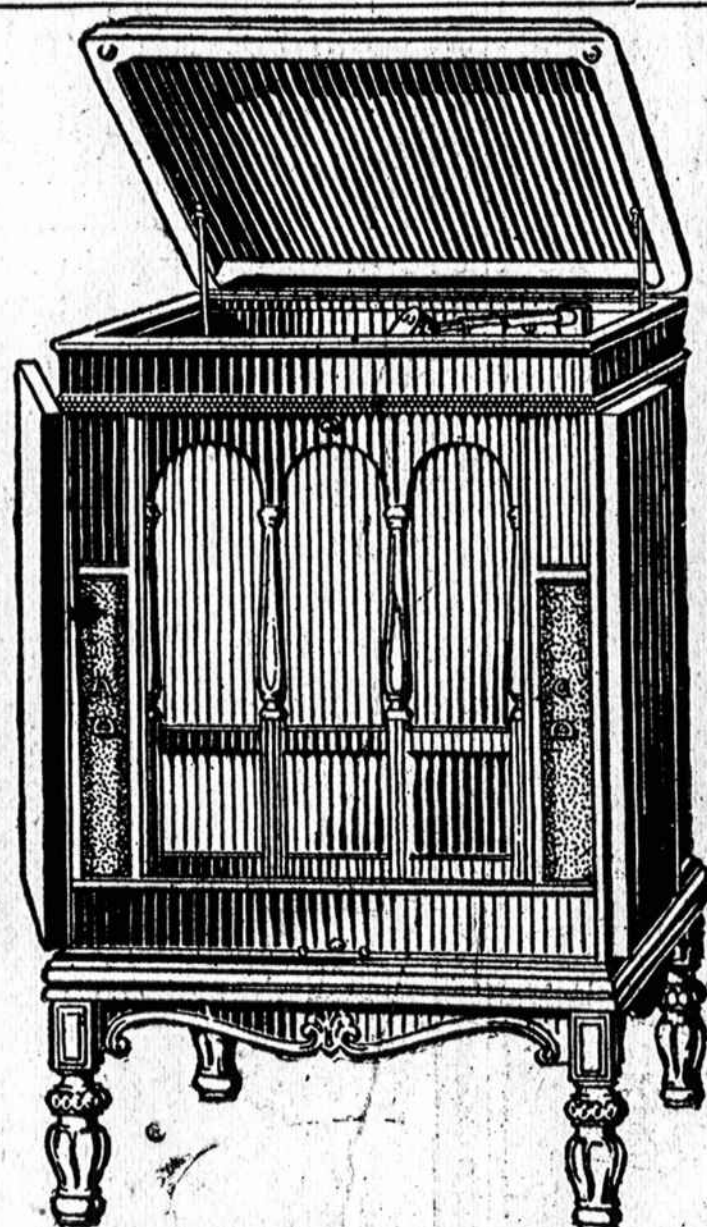

Naujas gražus Gulbransen Grojklis pianas, **\$175**
vertas \$500, už
Dadėsim 50 rolių, suolelį ir liampą
Vartoti upright geri grojkliai **\$25** ir **\$49**
pianai po

Naujas Philco Radio ir Fonografas sykiu, modelis 1931, su screen-grid tubomis Duodame \$50 už seną radio ar victrolą nuolaidos.	\$117
Naujas Sperton radio, 9 tubų, dynamic speakeris, \$169.00 už	\$79
Naujas Zenith Baby Grand Radio už	\$49
Freshman elektrinis radio, su tubomis ir viskuo už	\$19
Sonora Radio-Fonografas Kombinacija, 9 tubų, už	\$79

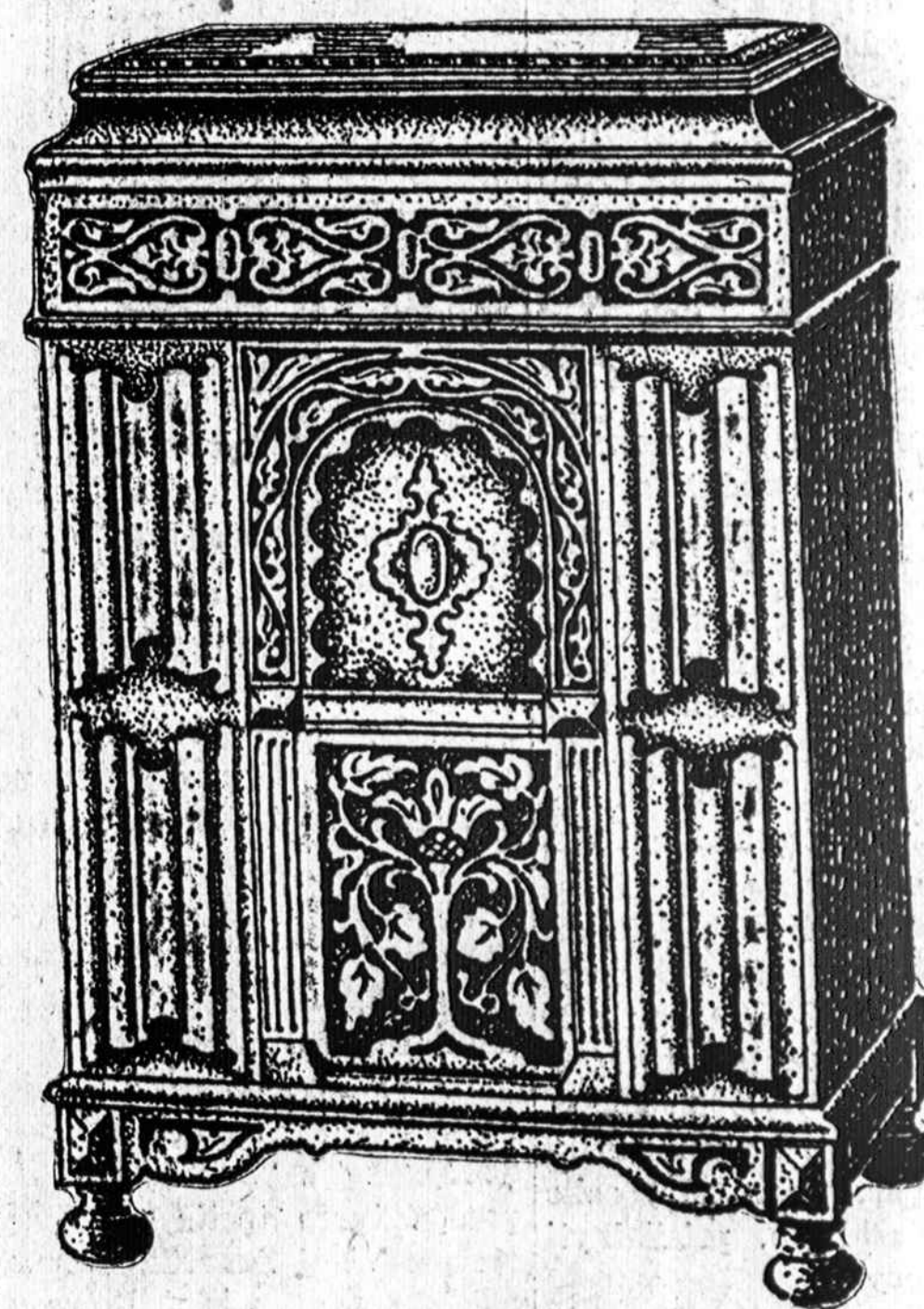
Nauji elektriniai Refrigeratoriai (Ice Box) su 3 metų
garantija. Kainos
\$175, \$169, \$190, \$205
Didelis pasirinkimas

NAUJAS DAY FAN
General Motors, 9 tubų, Radio ir Victrola kruvoje, kaina \$195, su tubomis ir 12 rekord. už **\$98**
Naujas Philco kombinacija, už **\$98**
Naujas Victor, Screen-Grid, Radio ir Victrola kruvoje, vertės \$225, už **\$98**

THOR elektrinė skalbimui mašina už **\$99**
Nauja plovimui mašina Cinderella, už **\$37**
HAAG didelė elektrinė skalbimui mašina, vertės \$175, už **\$79**

ZENITH
MODELIS 75—tikrai sensacinis pagerinimas radio fonografo kombinacijoj. Jis turi naują automatišką rekordų permainytoją. Kabinetas puikiai išmargintas, riešutinės arba beržinės spalvos. Naujas Zenith 70 screen-grid chasis ir super didumo dynamic tipo speakeris, 9 tubų, su rectification. 43 colių aukščio, 29% colių pločio, ir 17% storumo (deep), \$395, už **\$198**

Joseph F. Budrik, Inc.

3417-21 South Halsted Street

Telefonas BOULEVARD 4705-8167

Chicago, Illinois